

61.428

JUS

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda za standardizaciju — beograd

4

standardizacija br. 4 strana 119 — 148 april 1975. beograd

Sadržaj

rad unifikacione komisije (Đuka Lisica, dipl. ing.)	121
uloga standardizacije u ekonomskom razvoju (preveo Srboljub Stojković, dipl. ing.)	124
anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:	
— knjigovodstva, privredne ekonomike, propa- gande i informacije	129
— obrade informacija	129
— cinkovih ruda i koncentrata	129
— droga i lekova	130
— tolerancija	130
— zdravstva	131
— hortikulture	131
ispravke, izmene i dopune	132
objavljeni jugoslovenski standardi	133
međunarodna standardizacija:	
— primljena dokumentacija	137
— informacije ISO	144
pregled primljenih važnijih inostranih standar- da	145

Contents

Activity of unification board (Djuka Lisica, dipl. ing.)	121
The role of standardization in economic deve- lopment (translated by Srboljub Stojković, dipl. ing.)	124
Drafts standards available for public discussion from the fields:	
— administration, economy, propaganda and information	129
— information processing	129
— zinc ores and concentrates	129
— drugs and medicaments	130
— tolerances	130
— health services	131
— horticulture	131
Errata, amendments, addenda	132
Yugoslav published standards	133
ISO and IEC documentation:	
— newly reached documentation	137
— ISO information	144
Reached foreign standards survey	145

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda
za standardizaciju — beograd

4

april

1975.

strana 119 — 148

IZDAVAČ

Jugoslovenski zavod za standardizaciju,
Cara Uroša 54
Beograd
Telefon 634-322
P. F. 933

ODGOVORNI UREDNIK

Milan KRAJNOVIĆ, dipl. ecc.

REDAKcioni ODBOR

Slavoljub ĐORĐEVIĆ, Đuka LISICA,
Mara MATIĆ, Srboljub STOJKOVIĆ,
Branislav TEŠIĆ, Olga VELJANOVIĆ

UREDNIK ZA ŠTAMPU

Marija KRISTARIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

Dragutin MILOŠEVIĆ

PRODAVNICA JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

Kneza Miloša 16, Beograd
Cena pojedinom primerku din. 12. —
Godišnja pretplata din. 120. — Pretplatu slati ne-
posredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog za-
voda za standardizaciju, Beograd, Ul. Kneza Mi-
loša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na evidentni račun
60805-845-614
Telefon: 641-965

STANDARDOTEKA

Generala Ždanova 28
Telefon 341-401

ŠTAMPA:

Beogradski izdavačko-grafički zavod
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 17.

Akton Republičkog sekretarijata za kulturu SRS
Br. 413—81/74—02 od 4. II 1974. godine ovo
izdanje je oslobođeno poreza na promet proizvoda.

pozivamo sve naše čitaoce, saradnike iz oblasti
standardizacije, stručnjake svih grana privrede

na saradnju u našem
biltenu »standardizacija«

dopise, članke, pitanja, mišljenja i predloge slati
na adresu izdavača.

Redakcija

rad unifikacione komisije

Đuka Lisica, dipl. ing.

Prva komisija za unifikaciju standarda obrazovana je Rešenjem tadašnjeg predsednika Savezne komisije za standardizaciju, 8. maja 1957. godine. Zадaci unifikacione komisije ovako su definisani:

»a) ujednačenje svih jugoslovenskih standarda u pogledu spoljnog oblika, načina izlaganja materije, grupisanja i označavanja teksta, upotrebljene terminologije, naziva i oznaka za veličine i jedinice, načina prikazivanja na crtežima i sl., bez suštinskog menjanja sadržaja standarda,

b) stvaranje i vođenje evidencije termina upotrebljenih u jugoslovenskim standardima.«

U Naredbi koja je doneta kasnije, 31. decembra 1962. godine, kaže se da je za obavljanje posla unifikacije potrebno potpuno poznavanje materije, principa standardizacije, utvrđenih tipova standarda, stručne terminologije itd.

Za ovih 18 godina rada pokazalo se da unifikaciona komisija ima vrlo važnu ulogu u poboljšavanju kvaliteta jugoslovenskih standarda u smislu jasnijeg i boljeg izlaganja materije, usklađenosti sa već izašlim standardima, kao i ispravljanje nekih drugih subjektivnih slabosti izvesnih stručnih komisija koje su radile na donošenju definitivnog teksta standarda.

Međutim, povećavanjem broja standarda, razvojem standardizacije u svetu, a pogotovu u nas, postaje očigledno da uloga ove komisije postaje još značajnija. Situacija u kojoj sada radi unifikaciona komisija postaje sve složenija: doneto je oko 9.000 jugoslovenskih standarda, u nadležnost Zavoda prešlo je i donošenje tehničkih normativa i normi kvaliteta, kao i davanje ovlašćenja za ustanovljavanje znakova kvaliteta, propisivanje uslova atestiranje itd. Sve ovo zahteva da se rad i uloga unifikacione komisije sistematski analizira i definiše tako da se na racionalan način odrede njeni zadaci, sastav, i način rada.

ZADACI UNIFIKACIONE KOMISIJE

Dosadašnji rad odvijao se, uglavnom, držeći se iskustva članova ove komisije koju su sačinjavali najiskusniji stručnjaci, kao i oni koji su pokazali

smisao za ovaj posao. Ovo je imalo svojih prednosti u tome što se rad komisije prilagođavao nastaloj situaciji i nije bio sputavan nekim krutim pravilima šta komisija sme, a šta ne sme. Međutim, ovakav način rada ima i svojih slabosti, jer kriterijumi komisije ne mogu uvek biti stabilni, što ponekad izaziva nesigurnost bilo komisije, bilo saradnika čiji se standard pregleda. Kako ove slabosti sve više dolaze do izražaja u složenijim situacijama, izgleda da je vreme da se ponovo razmotre i preciznije odrede zadaci unifikacione komisije, bar u širim okvirima.

Pri analizi zadatka unifikacione komisije, treba početi od analize zadataka stručnih komisija koje pripremaju pojedine standarde. Ove komisije sačinjavaju predstavnici zainteresovanih organizacija i organa i predstavnik Zavoda. Dužnosti ove komisije su isto tako da vodi računa o onim istim elementima zbog kojih je osnovana unifikaciona komisija. Prema tome, ako bi rad ove komisije bio takav da u standardima nema slabosti u pogledu pomenutih elemenata, u velikoj meri bi se izbegla potreba za naknadnom intervencijom unifikacione komisije.

Međutim, iako se rad stručnih komisija koje donose standarde može stalno unapređivati, i tome treba posvećivati izuzetnu pažnju, ne mogu se izbeći slabosti u njenom radu zbog kojih je unifikaciona komisija neophodna.

S jedne strane, ove slabosti nastaju kao rezultat neiskustva nekih članova komisija koje donose jugoslovenske standarde, a prvenstveno neiskustva predstavnika Zavoda koji rukovodi radom komisije. Ovo neiskustvo dolazi naročito do izražaja zbog toga što je standardizacija relativno mlada delatnost, pa je vrlo malo stručnjaka u zemlji koji poznaju njena pravila i specifičnosti, a oni su svakog dana sve složeniji. Zavod, čija je ovo osnovna delatnost, još nije smogao dovoljno snage da organizovano radi na školovanju kadrova — čak ni svojih sopstvenih. Zbog toga unifikaciona komisija silom prilika postaje mesto gde se novi stručnjaci Zavoda prvi put ozbiljnije suočavaju sa zahtevima koji se odnose na metodologiju izrade i sastavljanja teksta standarda, sa svim specifič-

nostima o kojima se mora voditi računa. Sistematskim školovanjem kadrova, pripremanjem priručnika, uputstava itd., situacija se može popravljati, ali čak i pod najidealnijim uslovima postojaće potreba za institucijom kao što je unifikaciona komisija, koja će u praksi ocenjivati koliko je školovanje uspelo, ispravljati nedostatke i, sa svoje strane, na konkretnim primerima, ukazivati na pravilne postupke i rešenja.

Sa druge strane, slabosti izvesnih stručnih komisija koje donose jugoslovenske standarde ponekad nisu rezultat neiskustva njenih članova, nego rezultat određenog sastava komisije. Naime, broj standarda se naglo povećava, a sa njime i broj pojedinih užih oblasti u kojima rade posebne komisije. Ova specijalizacija je nužna, jer se objektivno ne može tražiti od istih ljudi da budu eksperti za više oblasti. Naprotiv, mnogo je bolje da u određenim oblastima rade ljudi koji će biti potpuno upoznati sa problematikom te uže oblasti i koji će se uz to starati o održavanju potrebnog kontinuiteta. Međutim, ova specijalizacija ima i svoje negativne strane, ako se ne ostvari potrebna usklađenost standarda između pojedinih oblasti. Poznata je činjenica da su tehnika i tehnologija danas tako kompleksne, da je gotovo nemoguće povući čvrste granice između pojedinih oblasti, pa je sigurno da će, ako se rad odvija nezavisno, doći do dupliranja, neusklađenosti, pa čak i do protivrečnih rešenja. Iskustvo je pokazalo da je unifikaciona komisija skoro nemoćna da bitnije utiče na usklađenost standarda između pojedinih oblasti u fazi kada se pred komisiju dođe sa tekstovima koji su prošli kroz stručne komisije za donošenje standarda. Zbog toga bi ubuduće trebalo da unifikaciona komisija interveniše još pri usvajanju planova za donošenje standarda. U toj fazi se već može videti gde postoje dupliranja između pojedinih oblasti, tako da bi se problematika mogla pravilnije raspoređivati po oblastima, a isto tako utvrđivati za koje bi standarde bilo neophodno da se odgovarajuće komisije spoje u jednu. Drugim rečima, ovde bi se radilo o koordinaciji, odnosno **unifikaciji programa** za donošenje standarda.

U vezi sa usklađivanjem standarda između pojedinih oblasti, treba istaći i važnost usklađivanja po pojedinim aspektima standardizacije. Naime, pod uticajem međunarodnih standarda ISO i IEC i standarda vodećih zemalja sa Zapada, koji nisu obavezni, naše stručne komisije vrlo često zaboravljaju da jugoslovenski standardi imaju karakter propisa čije sprovođenje u praksi kontroliše inspekcija. Zbog toga obaveze koje se nameću standardom moraju biti jasne da bi inspekcija mogla normalno da radi. Međutim, ponekad se donose standardi koji pre liče na uputstva za rad, teorijsko razmatranje i sl. a ne na propis koji se mora primenjivati. Tako se npr. kao obavezni propisuju način ispitivanja i uzimanja uzoraka, a ne vidi se

da li se ta obaveza odnosi na ispitivanje i uzimanje uzoraka pri internoj kontroli u proizvodnji, ili pri preuzimanju proizvoda od strane kupca, ili pri ispitivanjima radi atestiranja, ili za neki drugi poseban slučaj. Isto tako, načinu označavanja koje bi pomoglo inspekciji da kontrola bude efikasnija, morala bi se posvećivati veća pažnja, vodeći pri tome računa da sistem označavanja bude što je moguće više jedinstven za sve oblasti, u čemu bi trebalo da unifikaciona komisija odigra značajnu ulogu.

Kako su standardi dokumenti koji se donose na osnovu Zakona, oni moraju biti ne samo formalno u skladu sa Zakonom, nego održavati i njegov duh, bez obzira iz koje se oblasti standard donosi. Prema tome, jedan od zadataka unifikacione komisije kada pregleda definitivan tekst jeste da i ovo prokontroliše.

Na kraju, (mada po važnosti ne na kraju) ne treba zaboraviti kontrolu u pogledu pravilnosti jezika, koja mora postojati svuda gde se pisani dokumenti objavljuju.

SASTAV KOMISIJE

Sastav komisije bi trebalo da bude u skladu sa zadacima koje ona ima. U principu, komisija bi trebalo da ima stalne članove, a da pored njih u radu učestvuju i drugi članovi, prema potrebi.

Da bi se obezbedio opšti uvid u celokupnu materiju koju tretiraju standardi, zatim uvid u postupke i pravila standardizacije, potrebno je da deo komisije, i to u stalni deo, bude sastavljan od članova koji imaju najveće iskustvo iz standardizacije kao discipline, odnosno smisao za ovaj rad, kao što je i do sada bio slučaj.

Pored stručnjaka čiji se standard nalazi pred komisijom, bilo bi poželjno da se u komisiji nalazi još jedan stručnjak iz iste oblasti, koji bi pomogao da se otklone slabosti u tekstu, a da se pri tome ne naruše specifičnosti bitne za datu oblast. Naime, komisija je vrlo često u dilemi kada želi da popravi neka slaba mesta u standardu, nailazeći na otpor stručnjaka koji to opravdava »specifičnostima« oblasti i objašnjenjem da »stručnjaci iz te oblasti to znaju i razumeju tako kako je napisano«. Osim toga, ovaj bi se stručnjak starao da standard bude u skladu sa standardima koji su već doneti iz te oblasti, pošto stalni članovi komisije koji su zaduženi za unifikaciju standarda iz svih oblasti, ne mogu ulaziti u pojedinosti svake oblasti posebno. Ovaj stručnjak bi uz to postepeno sticao iskustvo pa bi eventualno kasnije konkurisao za stalnog člana unifikacione komisije. U radu unifikacione komisije morao bi učestvovati i pravnik koji bi vodio računa da rešenja u standardu budu u skladu sa važećim zakonima i sa našim zakonodavno-pravnim sistemom i praksom.

Jezički stručnjak bi takođe bio neophodan u radu unifikacione komisije u koliko se želi postići da jezik standarda bude u skladu sa jezičkim pravilima.

Osim pomenutih stručnjaka, u radu unifikacione komisije treba da učestvuju i drugi profili stručnjaka, zavisno od potrebe.

NAČIN RADA KOMISIJE

Rad na unifikaciji nikako ne bi smeo da se shvati kao rad po nepromenljivim šablonima. Naprotiv, unifikaciona komisija mora stalno biti u toku razvoja standardizacije, kao posebne discipline. Zbog toga bi članovi unifikacione komisije morali onaj deo vremena koji im preostane od rada na unifikaciji iskoristiti za rad na upoznavanju novih rešenja, odnosno na razvoju standardizacije. Tu spada i pripremanje osnovnih standarda i dru-

gih publikacija koje bi obrađivale pravila za izradu standarda i njihovu unifikaciju.

Prema tome, osnovna delatnost stalnih članova unifikacione komisije trebalo bi da bude razvoj principa i metoda standardizacije i analiza rada na standardizaciji u pojedinim oblastima, a rad u unifikacionoj komisiji konkretna primena rezultata ove delatnosti.

Isto tako, sastavni deo njihove delatnosti trebalo bi da čini pripremanje i objavljivanje publikacija u kojima će se razmatrati pojedina pitanja bitna za postizanje unifikacije i koordinacije. Pravila koja bi bila opšte prihvaćena utvrdila bi se donošenjem jugoslovenskih standarda. Bez ove delatnosti rad na sastancima unifikacione komisije pri pregledu definitivnih tekstova dao bi samo male rezultate. Ova delatnost bi pomogla i stručnjacima koji sastavljaju tekstove standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta, da budu neprekidno u toku problema koji se postavljaju pred unifikacionu komisiju i omogućilo bi im da i sami učestvuju u njihovom rešavanju.

uloga standardizacije u ekonomskom razvoju

(prema izveštaju ISO-Final Report)

Krajem septembra 1973. godine, održana je u Meksiku specijalna Međunarodna konferencija na temu »Uloga standardizacije u ekonomskom razvoju«.

Ovu konferenciju organizovao je ISO u saradnji sa generalnom direkcijom za standardizaciju u Meksiku (Direction General de Normas) i organizacijom za industrijski razvoj Ujedinjenih nacija (UNIDO).

Na konferenciji je uzelo učešća 180 delegata i posmatrača iz 31 zemlje.

Rad konferencije odvijao se po grupama.

Diskusiona grupa 1: »Uloga Nacionalne organizacije za standardizaciju u ekonomskom razvoju«.

Izvod iz diskusije:

Uloga nacionalne organizacije za standardizaciju u ekonomskom razvoju treba da bude jasno koncipirana u ukupnom programu aktivnosti za ekonomski razvoj zemlje, podizanjem nivoa lokalne tehnologije i poboljšavanjem dohotka od izvoza. Ovo se isto toliko odnosi, ako ne i više, na primenu kao i na izradu standarda. Razmatranje zakonskog statusa nacionalnih organizacija za standardizaciju je manje važno od potrebe za obezbeđenjem pune podrške vlada nacionalnim organizacijama za standardizaciju, posebno merama koje se odnose na primenu standarda. Izbor zakonskog statusa nacionalnih organizacija za standardizaciju zavisiće od posebnih okolnosti svake zemlje.

Poželjno je da nacionalne organizacije za standardizaciju već na početku svoga rada budu odgovorne ne samo za izradu standarda nego i za kontrolu kvaliteta, sertifikaciju, metrologiju i primenu istraživanja za poboljšanje kvaliteta (integrirana standardizacija). U svojoj aktivnosti na sertifikaciji, nacionalne organizacije za standardizaciju treba da uzmu u obzir, pored sopstvenih nacionalnih standarda, i druge međunarodne ili nacionalne standarde, u skladu sa zahtevima tržišta.

Da bi se obezbedila osnova za njihovu aktivnost i pokretanje šireg razumevanja i podržavanja njihovog

programa, poželjno je da sve zainteresovane strane, uključujući i akademska zvanja, budu podstaknuti da uzmu učešća u radu nacionalnih organizacija za standardizaciju na izradi standarda, bez obzira na njihov zakonski status.

Prioritet za rad na standardizaciji nacionalnih organizacija za standardizaciju treba da bude postavljen u skladu sa njihovim potrebama koje su utvrđene, na primer, u nacionalnom planu. Mada Ujedinjene nacije i njihove specijalizovane agencije mogu pomoći u definisanju potreba, krajnji izbor prioriteta može biti izvršen samo na nacionalnom nivou.

Da bi se imala jasnija slika o ulozi i doprinosu nacionalnih organizacija za standardizaciju u zemljama u razvoju, u učešću u programu tehničke pomoći Ujedinjenih nacija, pominjani su različiti raspoloživi izvori:

SIS — Specijalne industrijske usluge (Special Industrial Services)

Ovo su fondovi koje obezbeđuju razvijene zemlje na dobrovoljnoj osnovi za kraće vreme (kratkoročno), pružanjem stručne pomoći na visokom nivou, gde je ona neophodna, ili kojom se mogu utvrditi izvesne pogodnosti za gradnju ili potencijalna ulaganja. Ovim programom se mogu obezbediti stručnjaci za period do 9 meseci i mogućnost da se za to vreme nabavi potrebna oprema za stručan rad.

RPTA — Osnovni program tehničke pomoći (Regular Programme of Technical Assistance)

Ovo su fondovi kojima raspolažu Ujedinjene nacije za pomoć zemljama u razvoju. U načelu, iznosi su ograničeni i namenjeni su najviše članicama obuhvaćenim programom UNIDO. Gore pomenuti članovi finansiraju se iz ovih izvora.

Program razvoja zemlji (Country Programme)

Obim raspoloživih sredstava u različitim agencijama i organizacijama Ujedinjenih nacija, sistematski pristiže iz razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

Do 1972. godine svaka zemlja koja je utvrdila glavne projekte za koje traži pomoć u području industrije, poljoprivrede, rada, zdravstva ili u nekom drugom području, trebalo je da uspostavi kontakte preko stalnih predstavnika sa specijalizovanim organizacijama koje su vezane za predmete koji se razmatraju. Svi takvi programi nisu bili usklađeni i dobro koordinirani među sobom i nisu bili uvršteni u ukupni program razvoja zemlje. Kao rezultat vrlo intenzivne studije za unapređenje ovog tipa međunarodne pomoći, koncept »programa razvoja zemlje« i sam se razvio. Počelo je u 1972. godini, dodeljena su izvesna finansijska sredstva svakoj zemlji, zavisno od njenih potreba, mogućnosti korišćenja ove pomoći, nivoa razvijenosti i uslova. Ovaj iznos je utvrđen planom IPF (Indicative Planning Figure). Iznosom raspolažu vlade za period od pet godina, na primer, od 1972. do 1977. godine. Takozvanim »programom razvoja zemlje« tada je formulisano koje će projekte finansirati UNDP doprinosom do punog iznosa IPF. Svi projekti su definisani objektivno, opravdano, prema zahtevima Ujedinjenih nacija i lokalnih vlasti ili organizacija.

U vladino planiranje biće uključeni neki manji ili veći programi pomoću, koji će po njihovom mišljenju imati prioritet u upoređenju sa drugim razvojnim programima.

Nacionalna organizacija kao što je nacionalna organizacija za standardizaciju, treba da uveri svoju vladu u značaj svoje delatnosti u okviru nacionalnog razvojnog programa. Formulisanje predloga projekata može započeti u okviru instituta za standardizaciju. Ovaj projekat treba podneti ministarstvu za koje je institut za standardizaciju vezan, ili pod čijim pokroviteljstvom radi. Ovo ministarstvo treba dalje da prosledi projekat nacionalnoj organizaciji za planiranje koja će sačiniti pregled i koordinirati sve ranije prispele predloge i uključiti ih u predlog programa razvoja zemlje. Zatim se ovaj projekat službeno podnosi stalnom predstavniku UNDP kao deo utvrđenog »programa razvoja zemlje«.

Verovatno da je ovde potrebno veće angažovanje za shvatanja uloge standardizacije od strane vladinih organa, radeći na tome da se projekti uključe u razvojni program zemlje, ili kasnije u reviziju ovog programa.

Takođe treba primetiti da izvestan broj razvijenih zemalja rade na bilateralnom programu pomoći, često u obliku dodatnog doprinosa UNDP, prema zahtevima »programa razvoja zemlje«.

Preko nove radne jedinice Centralnog sekretarijata ISO za pomoć zemljama u razvoju, Centralni sekretarijat je u mogućnosti da pomogne nacionalnim organizacijama za standardizaciju u definisanju njihovih potreba, u određivanju projekata i dodeljivanju mogućih finansijskih sredstava ili tehničke pomoći, na multilateralnom ili na bilateralnom planu.

Međutim, nacionalne organizacije za standardizaciju moraju uveriti svoje vlade u značaj ovih potreba ili projekata da bi obezbedile njihovo uključivanje u ukupni program za podnošenje multilateralnim i bilateralnim organizacijama.

Preporuke:

- 1.1 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba da uspostave dobre veze komuniciranja sa važnim nacionalnim organizacijama za planiranje da bi se obezbedilo da se potrebe standardizacije u njihovoj zemlji potpuno uzmu u obzir u »programu razvoja zemlje« koji se podnosi UNDP-u.
- 1.2 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba da iskoriste sve postojeće mogućnosti za bilateralnu pomoć, i da uspostave kontakte na nacionalnom nivou sa ambasadama razvijenih zemalja koje mogu biti u mogućnosti da pruže značajne programe bilateralne pomoći.
- 1.3 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju sa dodeljenom sistematskom pomoći Ujedinjenih nacija, ISO i drugih nacionalnih i međunarodnih organizacija, treba da se postaraju za primenu »integrisanog prilaza« standardizaciji, kombinujući izradu standarda, kontrolu kvaliteta, sertifikaciju, metrologiju i primenjena istraživanja — jedinstveni program delatnosti.
- 1.4 Nacionalne organizacije za standardizaciju treba da se angažuju na sveukupnoj aktivnosti u razvoju nacionalne standardizacije.
- 1.5 Kompletne organizacije Ujedinjenih nacija, posebno UNIDO, zajedno sa ISO, treba da pomognu nacionalnim organizacijama za standardizaciju a u izvesnim slučajevima i regionalnim organizacijama za standardizaciju u zemljama u razvoju za definisanje njihovih potreba za uključivanje u program tehničke pomoći Ujedinjenih nacija.
- 1.6 Preko novoosnovane jedinice za pomoć zemljama u razvoju, ISO treba da pomogne nacionalnim organizacijama za standardizaciju u zemljama u razvoju za dodeljivanje mogućih finansijskih sredstava ili tehničke pomoći, multilateralne ili bilateralne, izlazeći u susret ovim potrebama.

Diskusiona grupa 2: »Standardi i unapređenje izvoza«

Izvod iz diskusije:

Da bi unapredile kvalitet svog izvoza, poželjno je da zemlje u razvoju imaju sertifikacioni sistem. Primena ovog sistema može biti neobavezna ili obavezna. Na slobodnom ekonomskom tržištu,

ukoliko je industrijalizacija na višem nivou, manje je moguća obavezna sertifikacija.

Sama konkurencija će podstaći sređivanje kvaliteta. Pre nego što se odredi da li sertifikacija treba da bude obavezna, nužno je razmotriti koje će se ekonomske prednosti, vezane sa ovim, postići u zemlji.

Standardi su, u suštini, osnovni alat; njihova primena pomaže unapređenju izvoza. Ovo se posebno odnosi na primenu međunarodnih standarda, i zemlje u razvoju moraju imati interes za rad ISO-a i IEC-a.

Postojanje različitih sistema sertifikacije u svetu stvara problem u izvoru zemalja u razvoju. Međutim, teško je sada unificirati ove sisteme, čak i kada bude uspostavljeno više bilateralnih i multilateralnih sporazuma.

Zemlje u razvoju moraju se postarati za ulaganje svojih raspoloživih sredstava isto toliko u primenjena istraživanja i druge aktivnosti za unapređenje kvaliteta, kao i za izradu nacionalnih standarda, posebno u spoljnoj trgovini, gde su kupci ti koji određuju uslove. U ovom pogledu, bitan je integrisani prilaz standardizaciji. Na nacionalnom i međunarodnom nivou postoje sistemi informacija, koji se odnose na unapređenje izvoza. Često je teško za nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju da koriste informacije iz ovih različitih izvora. Poželjno je prevazići diskriminaciju ovih informacija.

Preporuke:

- 2.1 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba da imaju sistem za sertifikaciju, koristeći pravila i principe za sertifikaciju ISO i IEC sistema, koji pomažu unapređenje izvoza. ISO, IEC i Ujedinjene nacije treba da pomognu ove organizacije u njihovom naporu obezbeđenjem tehničkih saveta i pružanjem finansijske pomoći.
- 2.2 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba pažljivo da prate rad međunarodnih tehničkih komiteta, od velike važnosti za njihov izvoz. One treba da učestvuju u ovom radu koliko god je to moguće.
- 2.3 ISO i IEC treba da prate njihove napore u pravcu uzajamnog upoznavanja znaka za utvrđivanje usaglašenosti sa standardima.
- 2.4 ISO i IEC treba da proučavaju zajedno sa ostalim međunarodnim organizacijama, posebno sa organizacijom UNIDO i Centrom za međunarodnu trgovinu (UNCTADGATT), mogućnost pružanja usluga zemljama u razvoju, stavljanjem na raspolaganje informacija o standardima koji se zahtevaju na različitim tržištima.

Diskusiona grupa 3: »Uloga standardizacije u transferu tehnologije«

Izvod iz diskusije:

Transfer tehnologije je fundamentalan uslov za ekonomski razvoj. Mada sami standardi ne obezbeđuju integralno rešenje za transfer tehnologije, oni predstavljaju najbolje sredstvo za izvesne aspekte ovog transfera. Posao nacionalnih organizacija za standardizaciju u transferu tehnologije treba da bude vezan za primenu standarda. Za ovo je poželjno da nacionalne organizacije za standardizaciju usvoje integrisani prilaz standardizaciji prihvatanjem izrade standarda, kontrole kvaliteta, sertifikacije, metrologije i primenjenih istraživanja.

Transfer tehnologije mora biti preduzet u skladu sa nacionalnim planom i programom i mora biti prilagođen lokalnim uslovima i raspoloživim sredstvima.

Transfer tehnologije u osnovi je prenos znanja iz jedne zemlje u drugu.

Transfer tehnologije uključuje standarde utoliko ukoliko oni pružaju jezik i osnovne referentne kriterijume koji olakšavaju ovo komuniciranje.

U transferu tehnologije, standardi postavljaju granice tamo gde bi se inače pojavio neograničeni broj različitih tehnologija u pogledu materijala, opreme ili drugih faktora. U širem korišćenju međunarodnih standarda, transfer tehnologije donosi sve ove prednosti, uzimajući u obzir zahteve unutrašnjeg i spoljnog tržišta.

Usvojena politika regionalne standardizacije može odigrati kratkotrajnu ulogu u postupnom prelazu tehnologije na lokalnom ili regionalnom nivou, na tehnologiju na međunarodnom nivou. Jedan od glavnih zadataka nacionalnih organizacija za standardizaciju u zemljama u razvoju je da doprinesu disciplinovanom i uspešnom prilagođavanju usvojene tehnologije.

U pogledu daljeg proučavanja traži se međuzavisnost između različitih tipova i sistema standardizacije na svetskom nivou, regionalnom, nacionalnom, granskom ili na nivou preduzeća. Ovo će posebno prouzrokovati nužne promene u tradicionalnim sistemima, što pokazuje danas direktna primena međunarodnih standarda na nacionalnom nivou i nivou preduzeća. Osim toga, bolje shvatanje funkcije pojedinih nivoa standardizacije, će pomoći u sprečavanju rasipanja sredstava na dupliranju napora u različitim organizacijama.

Porast značaja međunarodnih standarda nužno zahteva ubrzavanje donošenja međunarodnih standarda i povećanje napora na obezbeđenju skladne primene.

Osim toga, potrebno je pokloniti pažnju donošenju takvih međunarodnih standarda koji mogu odmah biti primenjeni na nacionalnom i regionalnom nivou.

Zemlje u razvoju mogu se suočiti sa problemom izbora između raspoloživih standarda za svoje nacionalne potrebe. Njima je potreban savet u pravljenju izbora, uključujući i neophodan sistem informisanja.

Poželjno je da nacionalne organizacije za standardizaciju uspostave veze sa nacionalnim organizacijama koje nadgledaju uvođenje strane tehnologije da bi se izbegla raznolikost standarda.

Preporuke:

- 3.1 ISO i IEC treba da pomognu boljem razumevanju međuzavisnosti između različitih tipova i nivoa standarda, uključujući respektivno ulogu međunarodnih, regionalnih, nacionalnih, granskih i standardizacija na nivou preduzeća.
- 3.2 Dalji naponi treba da budu učinjeni na ubrzanju proizvodnje i osiguranju više jednoobraznosti u primeni međunarodnih standarda, naročito u razvijenim zemljama, da bi snabdevanjem materijalom opremom itd., zemljama u razvoju pomogle transfer tehnologije u skladu sa nacionalnim uslovima.
- 3.3 ISO treba da potpomogne dalje proučavanje uloge međunarodne i regionalne standardizacije u transferu tehnologije. Imajući u vidu globalni značaj ovog pitanja, takva studija treba da bude preduzeta zajednički sa Ujedinjenim nacijama.
- 3.4 Ujedinjene nacije i druge međunarodne organizacije treba da obezbede obaveštenja kada ih zemlje u razvoju zatraže u vezi sa odabirom pogodnih tehnoloških postupaka i usvajanje standardizovane opreme.
- 3.5 Preko nove radne jedinice za zemlje u razvoju, ISO treba da organizuje konsultacije i razmenu iskustava kao doprinos nacionalnim organizacijama za standardizaciju u zemljama u razvoju na zajedničkim problemima o podizanju kvaliteta.

Diskusiona grupa 4: »Mere za unapređenje primene standarda u manje razvijenim zemljama«

Izvod iz diskusije:

Pitanje, koji standardi treba da budu obavezni, a koji neobavezni, razlikuje se od jedne zemlje do druge, u skladu sa političkom i socijalnom strukturom. Opšte je prihvaćeno, međutim, da su standardi koji se odnose na bezbednost, zdravlje, zaštitu životne sredine i zaštitu potrošača za sada specijalni slučajevi i da zahtevaju izvestan stepen obaveznosti. U tehnološkom smislu glavno je da standard, bilo da je obavezan ili neobavezan, podstiče unapređenje kvaliteta. Dakle, značajno je to da standard pomogne tehnološki napredak. Osim toga, precizni zakonski status standarda je od sekundarnog značaja u odnosu na napor koji na-

cionalne organizacije za standardizaciju treba da ulože u unapređenje primene standarda, posebno preko programa za kontrolu kvaliteta.

U ovom pogledu »integralni prilaz« standardizaciji, čini se, nudi najbolje mogućnosti za postizanje uspešne primene. Princip saglasnosti svih strana koje rade na primeni standarda je od vitalnog značaja (posebno potrošača, proizvođača i vlasti). Pri određivanju da li će neki standard biti izrađen kao obavezan ili neobavezan, važno je uzeti u obzir mogućnosti lokalne proizvodnje koja treba da odgovori obaveznom standardu.

Vlade mogu mnogo doprineti unapređenju primene standarda korišćenjem standarda u okviru zakonodavstva i propisa (pozivom na standarde) i vezivanjem svojih državnih kupovina za usvojene nacionalne standarde.

Dobro zamišljen i usaglašen sistem za sertifikaciju može doprineti uspešnoj primeni standarda. U tom pogledu važan je rad komiteta za sertifikaciju ISO (CERTICO), naročito u vezi sa vođenjem praktičnog rada za sistem sertifikacije. U vezi sa ovim treba pratiti rad ISO-a i IEC-a na sertifikaciji.

Preporuke:

- 4.1 U određivanju politike za pomaganje primene standarda u zemljama u razvoju, treba izabrati one mere koje će pomoći, a ne sprečiti tehnološki razvoj.
- 4.2 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba da usvoje integrisani prilaz standardizaciji (izrada standarda, metrologiju, kontrolu kvaliteta, sertifikaciju i primenjena istraživanja), kao najbolje sredstvo kojim će se obezbediti sigurna primena standarda i njihovo prilagođavanje na lokalne uslove, i obezbediti porast nivoa kvaliteta.
- 4.3 Vlade u zemljama u razvoju treba da pojačaju ulogu nacionalnih organizacija za standardizaciju, primenjujući usvojene nacionalne standarde u svim svojim delatnostima, posebno državnim nabavkama i pri korišćenju, kad god je to moguće, tehnike »poziva na standarde« u zakonodavstvu i regulativi.
- 4.4 Nacionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju treba pažljivo da prate rad Komiteta za sertifikaciju ISO/CERTICO.

Diskusiona grupa 5: »Obrazovanje, obuka i informisanje o standardizaciji u manje razvijenim zemljama«

Izvod iz diskusije:

Dobar sistem informisanja je osnova za shvatanje i primenu standarda na nacionalnom nivou. Zbog toga je poželjno da nacionalne organizacije za standardizaciju obezbede redovne i dovoljne informacije svim zainteresovanim stranama. Da bi

se unapredila standardizacija, neophodno je u vezi sa standardima držati kurseve za obuku koji treba da budu organizovani na svim akademskim nivoima, koji se bave standardizacijom, metrologijom, kontrolom kvaliteta i sertifikacijom. Ovo će kasnije olakšati regrutovanje specijalista za delatnost standardizacije. Osim toga, poželjno je postaviti tesnu saradnju između tehničkih i naučnih istraživanja s jedne strane i delatnosti standardizacije s druge strane, da bi oni koji se bave standardizacijom mogli biti informisani brzo i jasno o razvoju različitih tehnologija.

Razvijene zemlje i naprednije zemlje u razvoju mogu pružiti mogućnosti za obuku za nedovoljno razvijene zemlje. Uz to, neobično su korisni koordinirani programi nacionalnih i međunarodnih seminara i kurseva obuke.

Centralni sekretarijat ISO je već prikupio informacije o postojećim i planiranim programima za seminare i za kurseve obuke. Ove informacije su na raspolaganju nacionalnim organizacijama za standardizaciju.

Preporuke:

5.1 Nacionalne i regionalne organizacije za standardizaciju u zemljama u razvoju, treba da organizuju uz pomoć ISO, kampanju obaveštavanja o opštim disciplinama i pojedinim područjima standardizacije na svim nivoima (vladi, univerzitetu, školi, industriji, javnosti, itd.).

- 5.2 ISO treba da objavi priručnik za zemlje u razvoju po pitanjima obuke, obrazovanja i informacija, koji će važiti za sve nivoe.
- 5.3 ISO treba da prikupi sve važne informacije o seminarima i kursevima obuke o standardizaciji i srodnim disciplinama za potrebe zemalja u razvoju i da ove informacije razaslaže zemljama članicama, da ih snabde informacijama o postojećim mogućnostima, i da koordiniraju ove različite aktivnosti.
- 5.4 Preko novoosnovane radne jedinice za pomoć zemljama u razvoju, ISO treba da preduzme istraživanja vezana za različite zahteve zemalja u razvoju na području obuke, obrazovanja i informisanja, a u saradnji sa Ujedinjenim nacijama i agencijom za uzajamnu pomoć, treba da potraži neophodna sredstva za izlaženje u susret ovim potrebama.
- 5.5 ISO i IEC treba da pripreme informaciju o postojećim standardima širom sveta, u obliku, na primer »analitičkih zaključaka o međunarodnim standardima« (»International standards abstracts«).
- 5.6 ISO naročito treba da pomogne u stvaranju metodologije ispitivanja zasnovanoj na modernim instrumentima i tehnicima, sa ciljem da tehničkim komitetima standardizaciju pruži savete o različitim značajnim i usvojenim načinima ispitivanja. Široko shvaćeni i usklađeni međunarodni kriterijumi na ovom području veoma su poželjni.

Preveo Srboljub Stojković, dipl. ing.

Napomena

Svi dokumenti (referati i diskusije) sabrani su i sredi u knjizi »Uloga standardizacije u ekonomskom razvoju«. Ovu knjigu izdala je Međunarodna organizacija za standardizaciju ISO, i može se nabaviti preko Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

anotacija predloga jugoslovenskih standarda

---

iz oblasti knjigovodstva, privredne ekonomike,
propagande i informacija

Krajnji rok za dostavljanje primedbe je 1. jul 1975. godine.

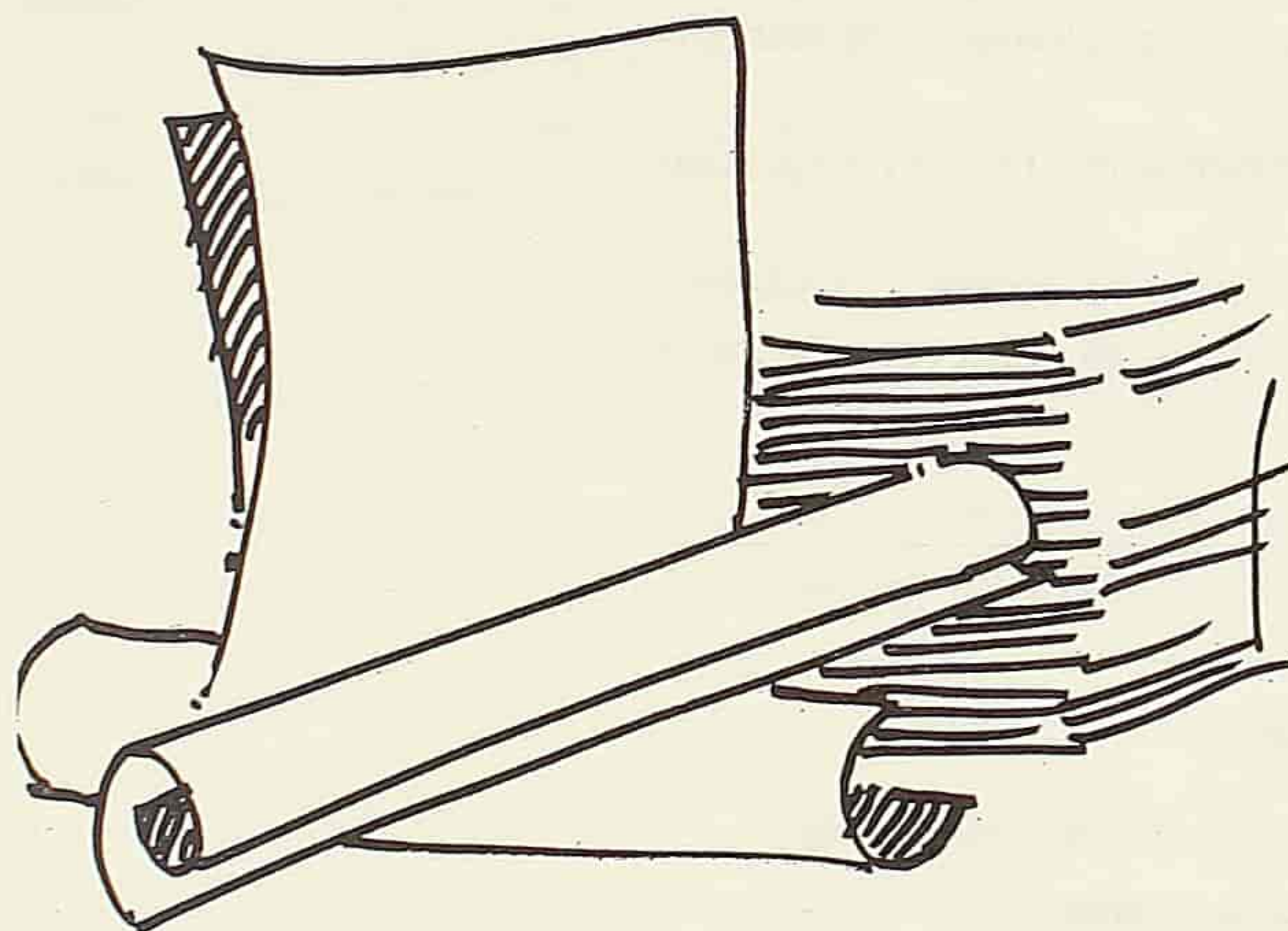
Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11366 Predstavljanje časovnog vremena ..... **JUS A.D0.109**

Predlog br. 11367 Kodovi za predstavljanje imena zemalja .... **JUS A.D0.115**

Predlozi su urađeni u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, na osnovu dokumenata ISO/DIS 3307 i ISO 3166.

Zainteresovani koji nisu primili predloge, mogu ih dobiti na zahtev upućen Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju.

---

iz oblasti obrade informacija

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. jul 1975. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi revizije jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11368 Obrada informacija. Definicije pojmova ..... **JUS A.F0.001**

Predlog br. 11369 Teorija informacija. Definicije pojmova .... **JUS A.F0.002**

Predlozi su urađeni u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, na osnovu novijih dokumenata ISO i drugih, uz korišćenje naše novije stručne terminologije.

Zainteresovani koji nisu primili navedene predloge, mogu ih dobiti na zahtev upućen Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju.

---

iz oblasti cinkovih ruda i koncentrata

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. jul 1975. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti cinkovih ruda i koncentrata, i to:

Predlog br. 11370 Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja.

    Određivanje olova ..... **JUS B.G8.355**

Predlog br. 11371 Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja.

    Određivanje bakra ..... **JUS B.G8.356**

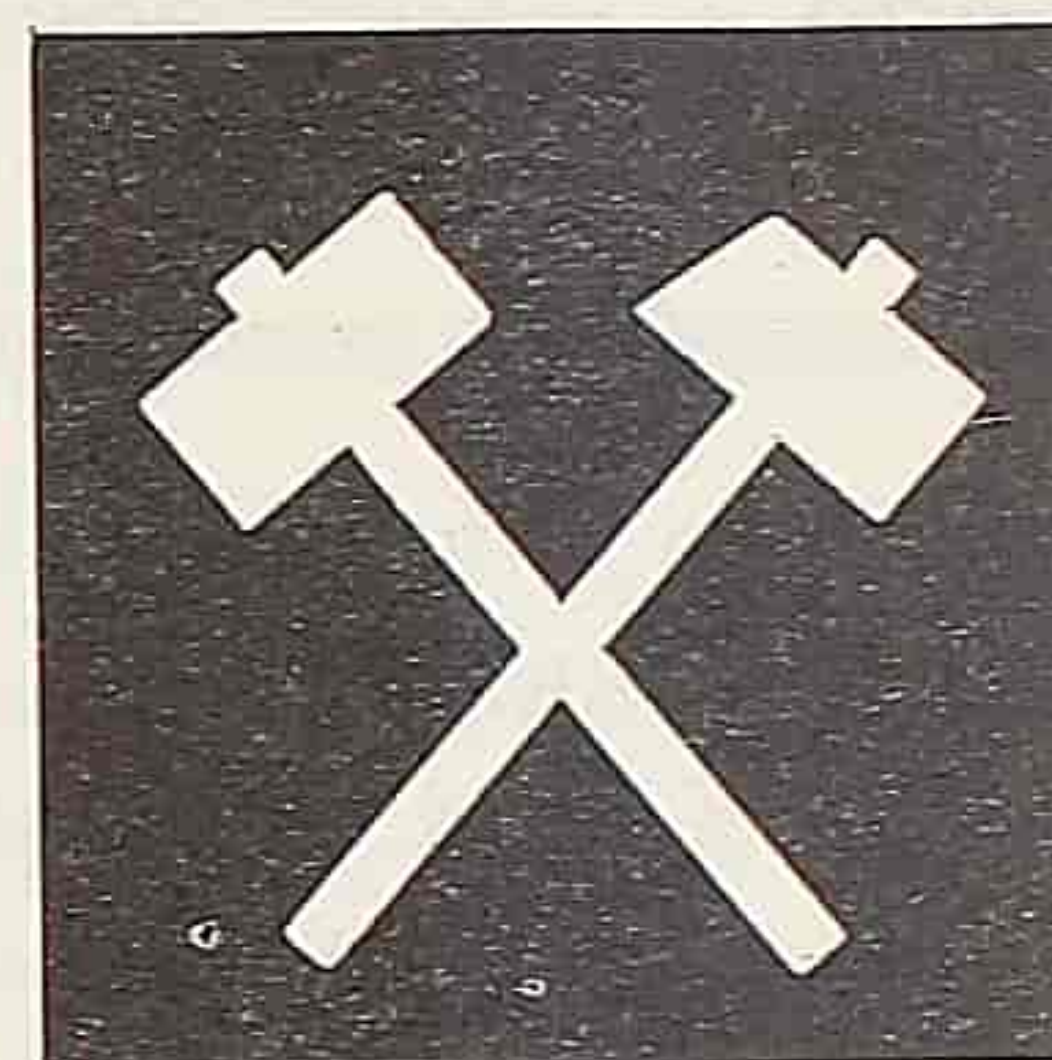

Predlog br. 11372	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje kalaja	JUS B.G8.357
Predlog br. 11373	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje nikla	JUS B.G8.358
Predlog br. 11374	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje srebra	JUS B.G8.359
Predlog br. 11375	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje zlata	JUS B.G8.360
Predlog br. 11376	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje sumpora	JUS B.G8.361
Predlog br. 11377	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje silicijumdioksida	JUS B.G8.362
Predlog br. 11378	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje kalcijumoksida	JUS B.G8.363
Predlog br. 11379	Cinkov koncentrat. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje magnezijumoksida	JUS B.G8.364

Nacrte standarda pripremili su stručnjaci, predstavnici rudnika »Trepča«, topionice »Zletovo« i rudnika »Srebrenica«, u saradnji sa Jugoslovenskim zavodom za standardizaciju.

Predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni zainteresovanim radnim organizacijama.

Interesenti koji nisu dobili predloge ovih standarda mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša br. 54, sa zahtevom da im se materijal dostavi.

iz oblasti industrije droga i lekova

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je 1. jul 1975. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11380	Kozmetički proizvodi.— Cink-oksidi za kozmetičku industriju	JUS H.H4.035
Predlog br. 11381	„ „ — Cink-stearat za kozmetičku industriju	JUS H.H4.036
Predlog br. 11382	„ „ — Kaolin za kozmetičku industriju	JUS H.H4.040
Predlog br. 11383	„ „ — Magnezijum-karbonat za kozmetičku industriju	JUS H.H4.050
Predlog br. 11384	„ „ — Magnezijum-oksidi za kozmetičku industriju	JUS H.H4.051
Predlog br. 11385	„ „ — Talk za kozmetičku industriju	JUS H.H4.060
Predlog br. 11386	„ „ — Kalcijum-karbonat za kozmetičku industriju	JUS H.H4.150

Predlozi su rađeni na osnovu stranih standarda (britanskih i indijskih), posebno su odštampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama. Interesenti koji ove predloge nisu primili, mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, p.p. 933, s molbom na im predlozi budu naknadno dostavljeni.

iz oblasti tolerancija

Krajnji rok za dostavljanje primedbe je 1. jul 1975. godine.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11387	Tolerancije oblika i položaja. Principi maksimum-materijala	JUS M.A1.245

Predlog br. 11388 Tolerancije oblika i položaja. Praktični primeri
označavanja na crtežima ..... JUS M.A1.246

Predlozi su urađeni u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, na osnovu dokumenata ISO 1101/II-1974 i ISO/R 1661—1971.

Zainteresovani koji nisu primili predloge, mogu ih dobiti na zahtev upućen Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju.

---

iz oblasti zdravstva

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je **1. jul 1975. godine.**

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11389 — Konus medicinskih špriceva i igala i drugog
medicinskog pribora ..... JUS M.T5.300

Predlog br. 11390 — Špricevi za medicinsku upotrebu ..... JUS M.T5.301

Predlog br. 11391 — Igle hipodermičke ..... JUS M.T5.302

Predlozi su rađeni na osnovu preporuka Međunarodne organizacije za standardizaciju — ISO/R 594, ISO/R 595 i ISO/R 596.

Predlozi su posebno odštampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama.

Interesenti koji ove predloge nisu primili mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, p.p. 933, s molbom da im predlozi budu naknadno dostavljeni.

---

iz oblasti hortikulture

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je: **1. jul 1975. god.**

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 11392 Oznaka biljaka simbolika ..... JUS D.Z3.001

Predlog br. 11393 Opšte odredbe za biljke u prometu ..... JUS D.Z3.002

Predlog br. 11394 Lisnato drveće — visoko i srednje visoko
drveće ..... JUS D.Z3.003

Predlog br. 11395 Lisnato drveće — drvoredno drveće ..... JUS D.Z3.004

Predlog br. 11396 Lisnato drveće — nisko drveće ..... JUS D.Z3.005

Predlog br. 11397 Lisnato drveće — patuljasto drveće. .... JUS D.Z3.006

Predlog br. 11398 Lisnato drveće — drveće grmastog rasta .... JUS D.Z3.007

Predlog br. 11399 Listopadni grmovi ..... JUS D.Z3.008

Predlog br. 11400 Vazdazeleni grmovi i vrijesovi ..... JUS D.Z3.009

Predlog br. 11401 Igličari (četinari) ..... JUS D.Z3.010

Predlog br. 11402 Puzavice, penjačice i povijuše ..... JUS D.Z3.011

Predlog br. 11403 Pokrovno bilje ..... JUS D.Z3.012

Predlog br. 11404 Ruže ..... JUS D.Z3.013

Predlog br. 11405 Biljke za živice ..... JUS D.Z3.014

Predlog br. 11406 Biljke za meliorativno ozelenjavanje ..... JUS D.Z3.015

Predlog br. 11407 Trajnice (perene) ..... JUS D.Z3.016

Predlog br. 11408 Sezonsko cveće ..... JUS D.Z3.017

Predloge standarda je pripremila grupa stručnjaka sa Birotehničkog fakulteta iz Ljubljane.

Predlozi će biti odštampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama. Interesenti se mogu obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. fah 933) da im se predlog dostavi.

---

ispravke, izmene i dopune

U standardu **JUS C.B6.112** — Čelična žica za rascepke, poluokrugla, objavljenom u »Službenom listu SFRJ«, br. 46 iz 1974. godine, u tabeli iznad petog reda odozdo treba upisati za meru poprečnog preseka vrednost $5,90 \times 2,95$.

Isto tako u redu ispod tabele umesto **JUS C.BG.010** treba da stoji **JUS C.B6.010**. U standardu **JUS C.J2.022** u nazivu standarda umesto Nodularni liv — legiran i niskolegiran treba da stoji:

Nodularni liv — nelegiran i niskolegiran.

Isto tako u tabeli 2 umesto $\varnothing 14 \times 17$ treba da stoji:

$\varnothing 14 \times 70$.

Mole se imaoi ovih standarda da u svojim primercima izvrše navedene ispravke.

Iz Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju

objavljeni jugoslovenski standardi

»Službeni list SFRJ« br. 51 od 18. VIII 1974. god.

JUS A.A0.050	— Matematički znaci i simboli Bulove algebre	17,00
JUS M.A1.243	— Tolerancije oblika i položaja. Definicije i oznake na crtežima ..	59,00
JUS M.A1.244	— Tolerancije oblika i položaja. Definicije slobodnih mera. Dozvoljena odstupanja od oblika i položaja	17,00
JUS M.A1.411	— Tolerancije u mašingradnji. Tolerancije slobodnih mera. Dozvoljena odstupanja od oblika i položaja	10,00

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. decembra 1974. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 53 od 25. X 1974. god.

JUS M.A1.410	— Tolerancije u mašingradnji. Tolerancije slobodnih mera. Dozvoljena odstupanja mera ostvarenih skidanjem strugotine	14,00

Naveden standard obavezan je i stupa na snagu 1. decembra 1974. god.

međunarodna
standardizacija

primljena dokumentacija

Ovaj pregled sadrži predloge međunarodnih standarda, usvojene standarde i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC). Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili po posebnom traženju, putem izrade kopija, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

dokumentacija ISO

ISO/TC 8 — Brodogradnja

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 3614 »Brodogradnja. Pokretne lestve za brodove za unutrašnju plovidbu«

br. 3652 »Brodogradnja. Brodovi za unutrašnju plovidbu. Vitla za užad«

br. 3674 »Brodogradnja. Brodovi za unutrašnju plovidbu. Ograda na palubi«

(Rok za primedbe je 1.VI 1975. god.)

ISO/TC 17 — Čelik

ISO/DATA №1 »Pregled srednjih vrednosti zateznih čvrstoća čelika za kotlove i sudove pod pritiskom pri radu u toku od 10.000 do 250.000 časova i kriva iz koje se mogu dobiti podaci«

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 2605/I »Proizvodi od čelika za uređaje pod pritiskom. Promena i provera karakteristika pri povišenim temperaturama. Deo I: Sila pri granici razvlačenja ugljeničnih i niskolegiranih čelika«

br. 2605/II »Proizvodi od čelika za uređaje pod pritiskom. Promena i provera karakteristika pri povišenim temperaturama. Deo II: Sila pri granici razvlačenja austenitnih čelika«

br. 3651/I »Austenitni nerđajući čelici. Određivanje otpornosti na intergranularnu koroziju. Deo I: Ispitivanje korozije u rastvoru azotne kiseline merenjem gubitka mase (Heri proba)«

br. 3651/II »Austenitni nerđajući čelici. Određivanje otpornosti na intergranularnu koroziju. Deo II: Ispitivanje korozije u rastvoru sumporne kiseline — bakarsulfat u prisustvu bakarnih strugotina (Monipeni proba)«

(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 20 — Aero i kosmonautika

Međunarodni standard:

br. 530 »Vazduhoplovi. Mera jednodopolnih kliznih (push-pull) sklopki za opšte svrhe«

ISO/TC 22 — Drumska vozila

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3842 »Drumska vozila. Zabavljanje kuka za vuču«

(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 23 — Poljoprivredne mašine i traktori

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 3737 »Poljoprivredni traktori i samohodne mašine. Metoda ispitivanja sistema za regulaciju pritiska«

br. 3778 »Poljoprivredni traktori. Potrebna sila za rukovanje komandama«

br. 3789 »Poljoprivredna oprema. Rukovanje traktoriste«

(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 27 — Čvrsta mineralna goriva

Međunarodni standardi:

br. 157 »Ugalj. Određivanje oblika sumpora«

br. 331 »Ugalj. Određivanje vlage u analitičkom uzorku uglja direktnom gravimetrijskom metodom«

- br. 333 »Ugalj i koks. Određivanje azota po sili-mikro kjeldah metodi«
- br. 334 »Ugalj i koks. Određivanje sadržaja ukupnog sumpora po metodi Eška«
- br. 349 Ugalj. Određivanje dilatometarskog testa uglja po metodi Audibert-Arnu«
- br. 351 »Ugalj i koks.« Određivanje ukupnog sumpora metodom sagorevanja na visokoj temperaturi«
- br. 352 »Ugalj i koks. Određivanje hlora u uglju i koksu metodom sagorevanja na visokoj temperaturi«
- br. 609 »Ugalj i koks. Određivanje ugljenika i vodonika u uglju i koksu metodom sagorevanja na visokoj temperaturi«
- br. 625 »Ugalj i koks. Određivanje ugljenika i vodonika Libigovom metodom«

ISO/TC 28 — Nafta i proizvodi nafte

Međunarodni standardi:

- br. 1998/I »Terminološki rečnik za industriju nafte. Deo I«
- br. 3408 »Proizvodi nafte. Određivanje destilacionih karakteristika«
- br. 3448 »Industrijska tečna sredstva za podmazivanje. Klasifikacija prema ISO-u«

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 3658 »Nafta i tečni proizvodi nafte. Određivanje gustoće. Metoda sa graduisanim bikapilarnim piknometrom«

ISO/TC 29 — Sitan alat

Međunarodni standardi:

- br. 235/I »Spiralne burgije sa valjkastom i Morze koničnom drškom«
- br. 237 »Drške i četvrtke za rotirajuće alate sa valjkastom drškom. Prečnici«
- br. 240 »Priključne mere za glodala i vretena. Metrička serija i serija u inčima«
- br. 241 »Drške za alat za struganje i rendisanje. Tipovi i dimenzije preseka«
- br. 242 »Pločice od tvrdog metala za lemljenje na alatima za struganje«
- br. 243 »Pločice od tvrdog metala za strugarske noževa za spoljno struganje«

- br. 494 »Burgije sa cilindričnom drškom. Duga serija«
- br. 504 »Alati za struganje sa pločicama od tvrdog metala. Označavanje i obeležavanje«
- br. 513 »Primena pločica od tvrdih metala za obradu skidanjem strugotine. Označavanje glavnih grupa obrade i primene«
- br. 514 »Strugarski alat sa pločicama od tvrdog metala za unutrašnju obradu«
- br. 522 »Specijalne tolerancije za razvrstače«
- br. 525 »Veštačka točila. Označavanje«
- br. 866 »Zabušivači za nezaštićena središna gnezda. Tip A«
- br. 1173 »Ključevi i odvijači. Šestougaoni nastavci mašinski«
- br. 1711 Ključevi i nasadni umeci za ručno okretanje. Tehnički uslovi«
- br. 3295 »Uske trakaste testere. Mere«
- br. 3337 »Glodala za T žljebove, sa valjkastom drškom i Morze koničnom drškom sa navojem u dršci. Metrička serija«
- br. 3338 »Valjkaste drške za glodala. Merne karakteristike«

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 3656 »Životinjske masti. Određivanje specifične ekstinkucije u ultraljubičastoj svetlosti«
- br. 3657 »Životinjske masti. Određivanje saponifikacionog broja«
- br. 3726 »Instant kafa. Određivanje sadržaja vlage. (Rutinska metoda pomoću vakuumske peći)«
- br. 3727 »Buter. Određivanje sadržaja vode, čvrstih nemasnih materija i masnih materija u jednoj probi (Referentna metoda)«
- br. 3728 »Sladoled i sladoled od mleka. Određivanje ukupnog sadržaja čvrstih materija«
- (Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 35 — Boje i lakovi

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 412 »Terpentinska ulja i terpentinska ulja iz drveta«
- br. 3668 »Boje i lakovi. Vizuelno upoređivanje boja«
- br. 3679 »Boje i lakovi. Metoda brzog određivanja tačke paljenja«
- br. 3680 »Boje i lakovi. Metoda brzog određivanja tačke paljenja prema klasifikaciji opasnosti«

- br. 3682 »Rastvarači za boje. Određivanje kiselinskog broja. Titrimetrijska metoda«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 36 — Kinematografija

Međunarodni standardi:

- br. 1019 »Kinematografija. Kalemovi za ulaganje pri dnevnoj svetlosti za 16 mm kinematografsku kameru. Dimenzije«
- br. 1189 »Kinematografija. Snimajuće karakteristike za magnetno snimanje zvuka na 35 mm kinematografskom filmu. Specifikacije«
- br. 1753 »Kinematografija. Rastojanja glava za snimanje i reprodukciju pri šestokanalnom magnetnom snimanju zvuka na 35 mm kinematografskom filmu bez slike. Položaji i širine«
- br. 2967 »Kinematografija. Magnetne trake za snimanje zvuka na 35 mm kinematografskom filmu perforiranom 8 mm tip S—5 R (1—3—5—7—0). Položaji i širine«
- br. 3022 »Kinematografija. 35 mm kinematografski film perforiran 16 mm (1—3—0). Dimenzije sečenja i perforiranja«
- br. 3024 »Kinematografija. Kasete za kinematografsku kameru, 8 mm tip S, model I. Dužina pomeranja kamere, perforacije. Specifikacije«
- br. 3026 »Kinematografija. Položaj slike na 35 mm kinematografskom filmu, perforiran 8 mm, tip S, 2 R—4.227 (1664) ili 5 R—4 234 (1667). Dimenzije«
- br. 3042 »Kinematografija. Etiketiranje kasete za neeksponirane kinematografske filmove. Minimalne specifikacije«
- br. 3047 »Kinematografija. Kalemovi za ulaganje pri dnevnoj svetlosti za 35 mm kinematografsku kameru (kapaciteta 30 m). Dimenzije«
- br. 3067 »Kinematografija. Kasete za kinematografsku kameru 8 mm, tip S, model I. Prorezi za registrovanje brzine filma i filteri u boji za podešavanje. Dimenzije i položaji«

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 3639 »Kinematografija. Projekcioni koturovi za 8 mm, tip S kinematografski film«

- br. 3642 »Kinematografija. Lepljeni ili zavarivani krajevi 8 mm, tip S kinematografskog filma za projekciju. Dimenzije«
- br. 3643 »Kinematografija. Površina slike proizvedena 8 mm, tip R kinematografskom kamerom. Otvor i površina projektovane slike. Položaji i dimenzije«
- br. 3645 »Kinematografija. Površina slike proizvedena 8 mm tip R kinematografskom kamerom. Otvor i maksimalna površina projektovane slike. Položaji i dimenzije«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 38 — Tekstil

Međunarodni standardi:

- br. 105/VII »Ispitivanje postojanosti boje tekstila. Sedma serija«
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3572 »Tekstil. Definicije osnovnih i opštih termina u izradi tkanina«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 42 — Fotografija

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 3772 »Fotografija. Filmovi u rolnama za cinkografske uređaje. Dimenzije«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 43 — Akustika

Međunarodni standardi:

- br. 16 »Akustika. Standardna muzička frekvenca«
- br. 389 »Akustika. Standardna nulta tačka za baždarenje audiometra za čisti ton«
- br. 454 »Akustika. Odnos između nivoa zvučnih pritisaka uzanih traka buke u difuznom polju koje je slobodno sa manje strane pri jednakoj zvučnosti«

ISO/TC 44 — Varenje

Međunarodni standardi:

- br. 864 »Žice za zavarivanje mekog čelika zaštitnim gasom. Dimenzije žica, kalemova, namotaja i kalupa«
- br. 3041 »Zahtevi kod varenja. Kategorije zahteva za zavarene spojeve«

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 3077 »Metali za tvrdo i meko lemljenje. Simboli«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 45 — Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera

Međunarodni standardi:

- br. 132 »Vulkanizovana guma. Određivanje otpornosti gume prema prskanju pri savijanju na aparatu tipa de Matia«
- br. 1434 »Prirodna guma u balama. Kvantitativno određivanje obloge na balama iz prirodne gume«
- br. 1657 »Kaučuk i lateks. Određivanje sadržaja gvožđa i 1—10—fenantralim fotometrijskom metodom«
- br. 1853 »Provodljive i antistatične gume. Merenje otpornosti«
- br. 2002 »Stifen /butadien kaučuk (SBR). Određivanje sadržaja organskih kiselina«
- br. 2003 »Stifen /butadien kaučuk (SBR). Određivanje sadržaja sapuna«
- br. 2321 »Gumene masti. Metoda ispitivanja«
- br. 2398 »Gumena creva za industriju za zbijeni vazduh (do 2,571 Pa)«

ISO/TC 46 — Dokumentacija

Međunarodni standardi:

- br. 3166 »Kodeks za predstavljanje imena zemalja«
- br. 3297 »Dokumentacija. Međunarodno standardno numerisanje serija«

(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

ISO/TC 47 — Hemija

Međunarodni standardi:

- br. 992 »Kalcijumhidroksid, tehnički. Određivanje sadržaja hlorida. Merkurimetrijska metoda«
- br. 2217 »Sirovi natrijumborac, tehnički. Određivanje nerastvornih materija u alkalnoj sredini i pripremanje rastvora za ispitivanje«
- br. 3199 »Natrijumhlorat, tehnički. Određivanje sadržaja hlorata. Titrimetrijska metoda sa dihromatom«

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 3693 »Azotna kiselina, tehnička. Određivanje sadržaja hlorida. Potenciometrijska metoda«
- br. 3694 »Amonijumsulfat, tehnički. Određivanje sadržaja hlorida. Potenciometrijska metoda«

- br. 3695 »Amonijumnitrat, tehnički. Određivanje sadržaja hlorida. Potenciometrijska metoda«
- br. 3696 »Voda za laboratorijsku upotrebu. Specifikacije«
- br. 3697 »Natrijumhid, tehnički. Određivanje sadržaja kalcijuma i magnezijuma. Plamena atomska apsorpciona spektrofotometrijska metoda«
- br. 3698 »Kalcijumhidroksid, tehnički. Određivanje sadržaja kalcijuma i magnezijuma. Plamena atomska apsorpciona metoda«
- br. 3700 »Anhidrovani fluorovodonik, tehnički. Određivanje sadržaja vode. Konduktimetrijska metoda«
- br. 3701 »Anhidrovani fluorovodonik, tehnički. Određivanje sadržaja fluorosilicijumske kiseline. Fotometrijska metoda sa redukovanim silicijummolibdenskim kompleksom«
- br. 3702 »Anhidrovani fluorovodonik, tehnički. Određivanje sadržaja sumpordioksida. Jodometrijska metoda«
- br. 3703 »Fluorit kiseli. Određivanje flitocionog sredstva u filter kolaču«
- br. 3704 »Sumpor, tehnički. Određivanje kiselosti. Titrimetrijska metoda«
- br. 3705 »Sumpor, tehnički. Određivanje sadržaja arsena. Fotometrijska metoda sa srebrodi-tilditiokarbonatom«
- br. 3706 »Fosforna kiselina, tehnička (uključujući prehrambene proizvode). Određivanje ukupnog sadržaja oksida (V) fosfora. Gravimetrijska metoda sa kvinalin-srebromonibdatom«
- br. 3707 »Fosforna kiselina, tehnička (uključujući prehrambene proizvode). Određivanje sadržaja kalcijuma. Plamena atomska apsorpciona spektrofotometrijska metoda«
- br. 3708 »Fosforna kiselina, tehnička (uključujući prehrambene proizvode). Određivanje sadržaja hlorida. Potenciometrijska metoda«
- br. 3709 »Fosforna kiselina, tehnička (uključujući prehrambene proizvode). Određivanje sadržaja oksida azota. Fotometrijska metoda sa 3.4 — ksilenolom«

(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

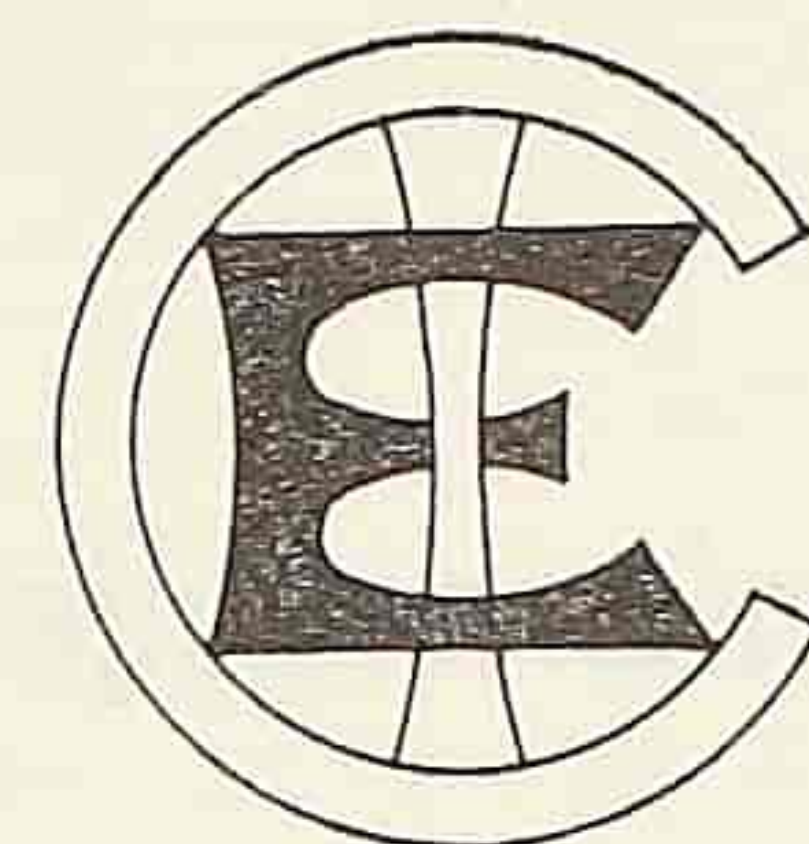
- ISO/TC 50 — Šelak**
Međunarodni standard:
br. 57 »Propisi za beljeni lak«
- ISO/TC 54 — Etarska ulja**
Međunarodni standardi:
br. 3033 »Etarsko ulje od metvice«
br. 3043 »Etarsko ulje bibera sa Jamajke«
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3793 »Etarska ulja. Određivanje sadržaja slobodnih primarnih i sekundarnih alkohola acetilacijom«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 55 — Rezana građa i trupci za rezanje**
Međunarodni standardi:
br. 1029 »Rezana građa četinarara. Greške terminologija«
br. 1031 »Rezana građa četinarara. Greške terminologija i definicije«
br. 1032 »Rezana građa četinarara. Dimenzije. Terminologija i definicije«
- ISO/TC 61 — Plastične mase**
Međunarodni standardi:
br. 1043 »Simboli za plastične mase«
br. 2577 »Plastične mase. Termoreaktivni materijali za oblikovanje. Određivanje skupljanja epruveta u obliku šipki pripremljene kompresionim presovanjem«
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 3605 »Plastične mase ojačane staklenim vlaknima. Proizvodi pripremljeni u obliku šipki izrađenih iz staklenih ravinga. Određivanje pritiskne čvrstoće«
br. 3671 »Plastične mase. Aminoplasti za oblikovanje. Određivanje isparljivih materija«
br. 3672 »Plastične mase. Nezasićene polietarske smole. Označavanje«
br. 3673 »Plastične mase. Epoksi smole. Označavanje«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 65 — Manganske rude**
Međunarodni standardi:
br. 310 »Manganske rude. Određivanje higroskopske vlage u analitičkim uzorcima. Gravimetrijska metoda«
br. 314 »Manganske rude. Određivanje sadržaja ugljendioksida. Gravimetrijska metoda«
br. 316 »Manganske rude. Određivanje sadržaja kobalta«
br. 320 »Manganske rude. Određivanje sumpora«
br. 548 »Manganske rude. Određivanje sadržaja barijumoksida. Gravimetrijska metoda pomoću barijumsulfata«
br. 549 »Manganske rude. Određivanje sadržaja konstitucione vode«
br. 551 »Manganske rude. Određivanje sadržaja cinka. Gravimetrijska metoda pomoću cinkmerkuritiocijanata«
br. 553 »Manganske rude. Određivanje sadržaja vanadijuma. Volumetrijska metoda i fotometrijska metoda pomoću fosfovalfromvanadata«
br. 619 »Manganske rude. Određivanje sadržaja hroma. Fotometrijska metoda pomoću disfenilkarbazida i volumetrijska metoda pomoću srebropersulfata«
br. 620 »Manganske rude. Određivanje sadržaja cinka. Polarofagarska metoda (sadržaj cinka između 0,005 i 0,1 %)«
br. 621 »Manganske rude. Određivanje sadržaja metalnog gvožđa. Fotometrijska metoda pomoću sulfosalicilne kiseline (sadržaj metalnog gvožđa ne prelazi 2 %)«
- ISO/TC 72 — Tekstilne mašine i pomoćni uređaji**
Međunarodni standard:
br. 112 »Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Papirne cevčice za namotavanje pređe (unakrsno) ugao konusa 3°30'«
- ISO/TC 98 — Ploče vlaknatice**
Međunarodni standardi:
br. 767 »Ploče vlaknatice. Određivanje vlažnosti«
br. 818 »Ploče vlaknatice. Definicije i klasifikacija«
br. 819 »Ploče vlaknatice. Određivanje zapreminske mase«
- ISO/TC 91 — Površinski aktivna sredstva**
Međunarodni standard:
br. 3206 »Površinski aktivna sredstva. Analiza tehničkog alkansulfomata. Određivanje sadržaja alkanmanosulfamata«
- ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija**
Međunarodni standardi:
br. 1056 »Numeričko upravljanje mašinama. Format blokova perforiranih traka za numeričko

- upravljanje mašinama. Koordiniranje pripremljenih funkcija i pomoćnih funkcija»
br. 1745 »Obrada podataka. Osnovni postupci rukovanja za prenošenje podataka«
- ISO/TC 101 — Transporteri i elevatori**
Međunarodni standard:
br. 3276 »Oprema za kontinuirani transport. Transporteri sa trakom (guma, plastika, platno itd.). Propisi bezbednosti«
- ISO/TC 102 — Železne rude**
Međunarodni standard:
br. 3271 »Železne rude. Određivanje čvrstoće u bubnju sintera, peleta i aglomerata«
- ISO/TC 105 — Čelična žičana užad**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3578 »Čelična užad. Standardno označavanje«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 106 — Materijal i proizvodi za zubarstvo**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3630/I »Zubarska svrdla za kanal zubnog korena i punjenja. Deo I: Nominalne veličine, dimenzije i označavanje bojom«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 107 — Metalne i druge neorganske prevlake**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3613 »Hromatiziranje na cinku i kadmijumu. Metode ispitivanja«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 110 — Vozila unutrašnjeg transporta**
Međunarodni standard:
br. 2331 »Viljuškari. Ramene viljuške sa klizačima. Rečnik«
- ISO/TC 115 — Pumpe**
Međunarodni standard:
br. 2858 »Centrifugalne pumpe (pritisk 16 bara). Označavanje i mere«
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 3555 »Centrifugalne, aksijalne i kombinovane pumpe. Propisi za prijemna ispitivanja. Klasa B«
- br. 3661 »Centrifugalne pumpe. Mere vezivne ploče i instalacije«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 119 — Materijali i proizvodi metalurgije praha**
Međunarodni standardi:
br. 3312 »Sinterovani metali i tvrdi metali. Određivanje Jungovog modula«
br. 3326 »Tvrdi metali. Određivanje jačine koercitivnog polja«
- ISO/TC 131 — Hidraulični sistemi i njihovi organi**
Međunarodni standard:
br. 3019/I »Hidraulični sistemi. Volumetrijske pumpe i motori sa hidrauličnim prenosom. Dimenzije i klasifikacija prirubnica i osovina. Deo I: Serije u inčima pretvorene u metričke jedinice«
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3662 »Hidraulični sistemi. Pumpe i motori. Geometrija pomeranja«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 137 — Sistemi veličina, označavanje i obeležavanje obuće**
Međunarodni standard:
br. 3555 »Veličine obuće. Sistem stepenovanja dužine (pri primeni Mondopoint sistema)«
- ISO/TC 138 — Cevi i fitinzi od plastičnih masa za transport fluida**
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 3603 »Fitinzi za cevi pod pritiskom od neplastificiranog polivinilhlorida (PVC) spojene plastičnim zaptivnim prstenovima. Ispitivanje nepropustljivosti pritiskom«
br. 3604 »Fitinzi za cevi pod pritiskom od neplastificiranog polivinilhlorida (PVC) spojene elastičnim zaptivnim prstenovima. Ispitivanje nepropustljivosti pritiskom pri uslovima dinamičkog vakuuma«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)
- ISO/TC 142 — Oprema za prečišćavanje vazduha**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3649 »Oprema za prečišćavanje vazduha i drugih gasova. Rečnik«
(Rok za primedbe je 1. VI 1975. god.)

dokumentacija IEC

- IEC/TC 15 Izolacioni materijali**
IEC publikacija 216—1: Uputstvo za određivanje osobina termičke otpornosti elektroizolacionih materijala. Prvi deo. Opšte metode određivanja osobina termičke otpornosti, temperaturnih indeksa i profila termičke otpornosti. Drugo izdanje, 1974. Cena 31 šv. fr.
IEC publikacija 216—2: Uputstvo za određivanje osobina termičke otpornosti elektroizolacionih materijala. Drugi deo. Lista materijala i postojeća ispitivanja. Drugo izdanje, 1974. Cena 23 šv. fr.
IEC publikacija 493—1: Uputstvo za statističku analizu podataka ispitivanja starenjem. Prvi deo. Metodi bazirani na srednjim vrednostima normalno raspoređenih rezultata ispitivanja. Prvo izdanje, 1974. Cena 41,50 šv. fr.
- IEC/TC 25 Električne i magnetne veličine i jedinice**
IEC publikacija 27—3: Slovni simboli primenjeni u elektrotehnici. Treći deo. Logaritamske veličine i jedinice. Prvo izdanje, 1974. Cena 24,50 šv. fr.
- IEC/TSC 29D Ultrazvuk**
IEC publikacija 500: IEC standardni mikrofoni. Prvo izdanje, 1974. Cena 26 šv. fr.
- IEC/TC 31 Aparati za rad u atmosferi buktavih gasova**
Izveštaj sa sastanka u Parizu, održanog od 26. februara do 1. marta 1974.
- IEC/TC 32 Topljivi osigurači**
IEC publikacija 127: Topljivi umeci za minijaturne osigurače. Drugo izdanje, 1974. Cena 50 šv. fr.
- IEC/TC 33 Energetski kondenzatori**
Izveštaj sa sastanka u Helsinkiju, održanog od 21. do 23. maja 1974.
- IEC/TC 35 Primarne ćelije i baterije**
Dopuna br. 3 IEC publikacije 86—1, (treće izdanje 1971): Primarne ćelije i baterije. Deo 1: Opšte. Decembar 1974. Cena 4 šv. fr.
- IEC/TC 36 Izolatori**
Predlog preporuke za ispitivanje uređaja za blokiranje koji se upotrebljavaju u sklopu tučak-gnezdo elemenata lančanih izolatora. Upućeno na saglasnost po 6-mesečnom pravilu. Rok za glasanje je 15. avgust 1975.
- IEC/TC 46 Kablovi, žice i talasovodi za telekomunikacione uređaje**
IEC publikacija 488: Dimenzije bakarnih provodnika za mesne mreže. Prvo izdanje, 1974. Cena 4 šv. fr.
- Izmena br. 1 IEC publikacije 189—3 (1967. godine): Kablovi i žice za niske frekvencije sa izolacijom i omotačem od PVC, izolovane PVC masom, tip II. Cena 8 šv. fr.
Izmena br. 1 publikacije 189—4 (1968. godine): Kablovi i žice za niske frekvencije sa izolacijom i omotačem od PVC, u paricama, trojkama, četvorkama i petorkama. Cena 6 šv. fr.
Izmena br. 1 publikacije 189—6 (1969. godine): Kablovi i žice na niske frekvencije sa izolacijom i omotačem od PVC. Šesti deo. Signalni kablovi sa pojedinačnim provodnicima za telekomunikacione uređaje i instalacije. Cena 6 šv. fr.
Izmena br. 1 publikacije IEC 189—7 (1971. godine): Kablovi i žice za niske frekvencije sa izolacijom. Sedmi deo. Instalacione žice sa masivnim provodnikom, izolovane PVC masom i plaštem od poliamida, jednostruke, parice, trojke, četvorke i petorke. Cena 4 šv. fr.
- IEC/TC 47 Poluprovodnički sastavni delovi**
IEC publikacija 148A: Dopuna br. 1 publikacije 148 (1969. godine): Slovni simboli za poluprovodničke sastavne delove i integrisana kola.
- IEC/TC 50 Klimatska i mehanička ispitivanja**
IEC publikacija 68—1A. Osnovna ispitivanja uticaja okoline na elektronske sastavne delove i uređaje. Prvi deo. Opšte. Prvo izdanje, 1974. Cena 4 šv. fr.
IEC publikacija 68—2—38: Osnovna ispitivanja uticaja okoline. Drugi deo. Ispitivanja. Postupak Z/AD. Kompleksno ispitivanje izlaganjem ciklusima promena temperature i vlage. Prvo izdanje, 1974. Cena 23 šv. fr.
- IEC/TC 51 Magnetski sastavni delovi i feriti**
IEC publikacija 492: Metode merenja za antenske štapove. Prvo izdanje, 1974. Cena 14 šv. fr.
- IEC/TC 52 Štampana kola**
IEC publikacija 326C: Treća dopuna publikacije 326 (1970. godine). Opšti tehnički uslovi i metode merenja za štampane ploče. Višeslojne štampane ploče. Cena 55 šv. fr.
- IEC/TC 59 Radna sposobnost električnih naprava za domaćinstvo**
Izveštaj potkomiteta 59H sa sastanka u Parizu, održanog 7. marta 1974. godine.

informacije ISO

U ovoj rubrici objavljuju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

složenost izrade tezaurusa

Bogatstvo i raznovrsnost engleskih i francuskih rečnika postavlja posebne probleme stručnjacima Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), angažovanim u izradi višejezičkog multidisciplinarnog jezika standardizacije.

Obraćajući se Prvom nacionalnom francuskom kongresu za informacije i dokumentaciju koji se održavao u Parizu od 4. do 6. decembra 1974. godine, M. E. Sutter, predsednik radne grupe INFCO koji radi na indeksaciji, formatima (specifično sređivanje podataka), i kodovima (skupovima određenih pravila koja specificiraju način na koji se podaci mogu predstavljati), naveo je sledeći tipičan primer:

Francuski termin *broche* može se prevesti na engleski sa: spit, skewer ili broach (*broche à rotir*); peg ili pin (*t i g e*); spondle (industrija tekstila); i broach (sostume).

S druge strane, termin spit može se prevesti ne samo sa *broche à rotir*, već i sa *flèche*, *salive*, *sračin* ili *fer de bêche*. Tako isto, termin pin se može prevesti sa *épingle*, *goupille*, *cheville*, *fiche* ili *drapeau de golf*.

Očigledno je dakle da jedan dobar tezaurus ne bi mogao biti izrađen samo na jednom jeziku da bi se zatim prosto preveo na drugi jezik. Bilo bi potrebno da se otklone sve semantičke dvosmislenosti i da se konstruiše jedna brižljivo proučavana struktura. M. Sutter će pokazati kako bi se mogla koristiti jedna »matrica za prevođenje« (višedimenzionalno uređenje naziva-pojmova, sa kojim se postupa po određenim pravilima), da bi se eliminisale ove dvosmislenosti.

(ISO Bulletin 2 1975)

usvojeni međunarodni simboli za plastične mase

Politetrafluoretilen je obično poznatiji kao PTFE. Na sličan način, kopolimeri vinilhlorid/vinilacetata i vinilhlorid/vinilidenhlorida raspoznaju se pomoću skraćenica VC/VAC i VC/VDC.

Mnogo je jednostavnija i praktičnija upotreba ovih vrsta simbola, ali je najvažnije da svi usvoje primenu identičnih simbola za označavanje jedne određene plastične mase.

Nedavno izdat međunarodni standard (ISO 1043) obuhvata skoro 100 međunarodno usvojenih simbola za odgovarajuće nazive plastičnih masa, obuhvatajući homopolimere i prirodne polimere, kopolimere i plastifikatore — omekšivače za plastične mase.

Ova publikacija koja je nastala kombinacijom ranijeg standarda i njegovih dopuna, obuhvata i dodatno uputstvo za pripremanje novih simbola za nazive plastičnih masa i plastifikatora, i odgovarajućih termina.

ISO 1043 je pripremljen od strane ISO/TC 61, tehničkog komiteta odgovornog za međunarodnu standardizaciju iz oblasti plastičnih masa. Ovaj komitet je do sada izdao približno 140 ISO-standarda.

18. februar 1975. god.
Ref.: br. 268

ISO/novosti — novi oblik publikovanja

U novoj ISO publikaciji — ISO DATA №1*, dati su važni podaci eksperimentalnog rada izvršenog u šest zemalja na čelicima za kotlove i sudove pod pritiskom. U ovom dokumentu, jednom od prvih ove vrste, naći će korisne podatke konstruktori različitih kotlova i sudova pod pritiskom. U dokumentu su skupljeni podaci ispitivanja čelika za kotlove i sudove pod pritiskom za zateznu čvrstoću pri trajnoj statičkoj deformaciji za vreme od 10.000 do 250.000 časova. Krive za dobijanje ovih podataka takođe su date u dokumentu.

Vodeći eksperti iz Francuske, Nemačke, Italije, Švedske, Engleske i USA za probleme koji se odnose na osobine čelika koji se upotrebljavaju za rad pri povišenim temperaturama i koji učestvuju u radu tehničkog komiteta za čelik ISO/TC 17, izvršili su seriju ispitivanja prema programu koordiniranom od strane laboratorija Britanske korporacije za čelik.

(ISO, PRESS SERVICE, Feb. 1975)

* Pregled srednjih vrednosti zatezne čvrstoće čelika za kotlove i sudove pod pritiskom pri radu u toku od 10.000 do 250.000 časova i kriva iz kojih se mogu dobiti podaci.

pregled primljenih važnijih inostranih standarda

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste ove standarde u samoj standardoteci Zavoda ili da izvrše nabavku. Za sva obaveštenja obratiti se Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju — Standardoteka, Beograd, Generala Ždanova br. 28.

BS — Vel. Britanija
GOST* — SSSR
JIS — Japan
ONORM — Austrija

DK 001.4:677.664.22:639.2.081.11 BS 4440/74	Glossary of Basic terms for fishing nets	DK 621.315.337.3:678.746.52 JIS C 3214—74	Polyester — Imide Enameled Copper Wires
DK 006.015.5.027:658.562 BS 5179: Part 1/74	Guide to the operation and evaluation of quality assurance systems Part 1. Final inspection system	DK 621.315.337.3—426.3:678.744.531 JIS C 3209—74	Polyvinyl Formal Enameled Rectangular Copper Wires
BS 5179: Part 2/74	Guide to the operation and evaluation of quality assurance systems Part 2. Comprehensive inspection system	DK 621.315.615.22 JIS C 2320—74	Electrical Insulating Oil
BS 5179: Part 3/74	Guide to the operation and evaluation of quality assurance systems Part 3. Comprehensive quality control system	DK 621.357.7.035.4:661.659:546.273 BS 2657:1974	Specification for Fluoroboric acid and metal fluoroborates for electroplating
DK 546.17—31:543.272:662.613.5 JUS K 0104/74	Methods for Determination of Oxides of Nitrogen in Exhaust Gases	DK 621.377.623.22:621.397.13:621.315.684 JIS C 5573—74	Connecting of Video Tape Recorder
DK 546.49—31—41(083.74) GOST 5230—74	Reaktivy. Rtuti okis' zheltaja	DK 621.382.3.083.8(083.74) GOST 18604.8—74	Tranzistory. Metod izmerenija vyhodnoj provodivosti
DK 547.633.6'139—41(083.74) GOST 9859—74	Reaktivy. Aljuminon	DK [621.642.17:621.798.147:666.171:683.512.2]:663.317 BS 5144:1974	Specification for Cider flagons
DK 620.191:669.01 BS 5166:1974	Method for Metallographic replica techniques of surface examination	DK 621.646.2:669.13 BS 5152:1974	Specification for Cast iron globe and globe stop and check valves for general purposes
DK 621.315.337.3:678.664 JIS C 3211—74	Polyurethane Enameled Copper Wires	DK 621.646.4:66.083 BS 2915:1974	Specification for bursting discs and bursting disc assemblies
DK 621.315.337.3:678.674'524'62 JIS C 3210—74	Polyester Enameled Copper Wires	DK 621.646.5:[669.13*669.14] BS 5159:1974	Specification for cast iron carbon steel ball valves for general purposes
DK 621.315.337.3:678.744.531 JIS C 3203—74	Polyvinyl Formal Enameled Copper Wires	DK 621.791.001.4+669.146:621.791.5/.8 BS 4870: Part 1:1974	Specification for approval testing of welding procedures Part 1. Fusion welding of steel

DK 621.791.007.2:331.115.63+669.146:621.791.5/.8 BS 4871: Part 1:1974	Specification for approval testing of welders working to approved welding procedures Part. 1. Fusion welding of steel	DK 621.882.32—181.4 ÖNORM M 5256/75	Kronenmuttern niedrige Form
DK 621.791.753:[669.14+669.15'74—194] BS 5135:1974	Specification for metal-arc welding of carbon and carbon manganese steels	DK 621.9—229.324.4 JIS B 6163—74	Reduction Sleeves and Extension Sockets for Tools with Morse taper Shank
DK 621.791.763.2.03 JIS C 9307—74	Projection Welders	DK 621.922.023 ÖNORM M 4875/75	Schleiffeilen und Abziehsteine
DK 621.798.134 JIS Z 1600—74	Full Removable Head Steel Drums (200 l)	DK 621.922.025 ÖNORM M 4820/75	Schleifkörper. Benennungen, Hauptabmessungen, Zusammensetzung, Bezeichnungen
DK 621.798.151 JIS Z 1650—74	Size of Flexible Freight Containers (Cylinder Type)	DK 621.922.025:621.923.045 ÖNORM M 4821/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für das Aussenrundscheifen zwischen Spitzen Gerade Schleifscheiben einseitig ausgespart. Form 5 für das Aussenrundscheifen zwischen Spitzen
DK 621.867.154 ÖNORM M 9704/75	Stetigförderer für Stückgut. Zusätzliche Sicherheitsvorschriften. Kreisförderer	ÖNORM M 4823/75	Gerade Schleifscheiben beidseitig ausgespart. Form 7 für das Aussenrundscheifen Spitzen
DK 621.867. 52 ÖNORM M 9703/75	Stetigförderer für Schüttgut. Zusätzliche Sicherheitsvorschriften. Schwingförderer, Schingaufgeber, Schüttelrutschen und Schubaufgeber	DK 621.922.025:621.923.046 ÖNORM M 4824/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für das spitzenlose Aussenrundscheifen. Schleifscheiben und Regelscheiben
DK 621.869.6 JIS F 2103—74	Ships' Davits for General Use	DK 621.922.025:621.923.1 ÖNORM M 4840/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für das Flachscheifen
JIS F 2104—74	Ships' Cranes for General Use	ÖNORM M 4841/75	Gerade Schleifscheiben einseitig ausgespart. Form 5 für das Flachscheifen
DK 621.869.6.061 JIS F 2105—74	Ships' Cargo Hooks	ÖNORM M 4842/75	Gerade Schleifscheiben beidseitig ausgespart. Form 7 für das Flachscheifen
DK 621.882.15—472.3:621.882.211+621.882.31 ÖNORM M 1807 Teil 3/75	Senkungen für Sechskantschrauben und Sechskantmuttern	ÖNORM M 4843/75	Zylindrische Schleiftöpfe. Form 6 für das Flachscheifen
ÖNORM M 1807 Teil 2/75	Senkungen für Zylinderschrauben	ÖNORM M 4844/75	Schleifringe. Form 2 für das Flachscheifen
DK 621.882.15—472.3:621.882.215.3 ÖNORM M 1807 Teil 1/75	Senkungen für Senkschrauben neu	ÖNORM M 4845/75	Schleifringe mit Gewindebuchsen. Form 202 für das Flachscheifen
DK 621.882.2.082.8 ÖNORM M 5365/75	Gewindeschneidende Schrauben. Sechskant-, Zylinder-, Senk- und Linsensenkschrauben	DK 621.922.025:621.923.2 ÖNORM M 4855/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für Ständerschleifmaschinen
DK 621.882.2.082.8:006.87 ÖNORM M 5001 Teil 12/75	Schrauben, Muttern und ähnliche Gewinde- und Formteile. Technische Lieferbedingungen. Blechschrauben	DK 621.922.025:621.923.2:621.924.553 ÖNORM M 4856/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für Pendelschleifmaschinen
DK 621.882.32 ÖNORM M 5242/75	Kronenmuttern	DK 621.922.025:621.923.6 ÖNORM M 4850/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für das Werkzeugscheifen
		ÖNORM M 4851/75	Schleifscheiben für das Werkzeugscheifen
		ÖNORM M 4852/75	Gerade Schleifscheiben. Form 1 für das Sägenscharfen

- DK 621.922.025:621.924.55
ÖNORM M 4860/75 Schleifkörper für Hand-
schleifmaschinen Gerade
Schleifscheiben. Form 1 für
Geradschleifmaschinen
- DK 621.922.025:621.924.552
ÖNORM M 4861/75 Schleifkörper für Handschleif-
maschinen Gerade Schleif-
scheiben, beidseitig konisch.
Form 104 für Geradschleif-
maschinen
- ÖNORM M 4862/75** Schleifkörper für Handschleif-
maschinen Kegelige Schleif-
töpfe. Form 11 für Winkel-
schleifmaschinen
- ÖNORM M 4863/75** Schleifkörper für Hand-
schleifmaschinen Gekröpfte
Schleifscheiben. Form 27 für
Winkelschleifmaschinen
- ÖNORM M 4864/75** Schleifkörper für Hand-
schleifmaschinen. Schleifstifte
- ÖNORM M 4865/75** Schleifkörper für Hand-
schleifmaschinen. Schleifkegel
- DK 621.922.025:621.924.57
ÖNORM M 4830/75 Gerade Schleifscheiben. Form
1 für das Innenrundscheifen
- ÖNORM M 4831/75** Gerade Schleifscheiben ein-
seitig ausgespart. Form 5
5 für das Innenrundscheifen
- ÖNORM M 4832/75** Zylindrische Schleiftöpfe.
Form 6 für das Innenrund-
scheifen
- DK 621.922.025:621.93.026.23
ÖNORM M 4870/75 Trennschleifscheiben. Form
101 für stationäre Trenn-
schleifmaschinen
- DK 622.233.6.051/.053:622.33
BS 2593:1974 Specification for Rotary drill
rods and tungsten carbide
tipped rotary drill bits
- DK 624.191:006.87
ÖNORM B 2203 Vornorm/75 Untertagebauarbeiten. Richt-
linien und Vertragsbestim-
mungen
- DK 625-084.012.55(083.74)
GOST 8544—74 Katki pnevmokolesnye pri-
cepnye
- DK 625.151
**BS 4521: Part 3: Section
3.1:1974** Specification for Railway
turnouts for private users
Part 3. Medium grade tur-
nout for axle loads not exce-
ding 25 tons
Section 3.1. Turnouts using
bull head rail
- DK 628.155
ÖNORM B 2532/75 Anschlussleitungen für Was-
serleitungsanlagen. Richtli-
nien für Bau und Betrieb
- DK 629.12:001.4(083.74)
GOST 20012—74 Suda promyslovogo flota.
Terminy i opredelenija
- DK 629.7:62—761—477:678.763.2:678.074
BS 2 SP 95:1974 Specification for elastomeric
grommets (polychloroprene)
for aerospace use
- DK 637.517.1:382.6(083.74)
GOST 10.76—74 Mjaso. Konina. Tekhnische-
skie trebovanija na produk-
ciju, postavljajemuju na éks-
port
- DK 638.16(083.74)
GOST 19792—74 Med natural'nyj
- DK 643.35:669.717.465
BS 4083:1974 Specification for Aluminium
hollow-ware cooking uten-
sils
- DK 661.525:658.562(088.7)(083.74)
GOST 5.2176—74 Selitra ammiachnaja. Trebo-
vanija k kachestvu attestovan-
noj produkcii
- DK 661.7:547.538.141(083.74)
GOST 19916—74 — metilstirol
- DK 661.833.42(083.74)
GOST 19906—74 Nitrit natrija tekhnicheskij
- DK 661.851.47(083.74)
GOST 1292—74 Svinec sur'mjanistyj
- DK 661.851.47:543.42(083.74)
GOST 13348—74 Svinec sur'mjanistyj. Metod
spektral'nogo analiza
- DK 663.951.8:543.06(083.74)
GOST 19885—74 Chaj. Metody opredelenija
soderzhanija tanina i kofeina
- DK 666.11.019.24:683.512.2
JIS S 2305—74 Methods of Strain Test for
Carbonated Beverage Bott-
les
- DK 666.171.3:683.512.2
JIS S 2351—74 Carbonated Beverage Bott-
les
- DK 666.76:531.754.539.217
JIS R 2205—74 Test Method for Apparent
Porosity, Water Absorption
and Specific Gravity of Re-
fractory Bricks
- DK 666.76:620.173
JIS R 2206—74 Test Method for Cold Cru-
shing Strenght of Refractory
Bricks

- DK 666.76:620.173.251.2
JIS R 2209—74 Test Method for Refractoriness under Load of Refractory Bricks
- DK 668.392.2(083.74)
GOST 3056—74 Klej kazeinovyj v poroshke
- DK 669.14.018.295—426.3 621.313.046
JIS C 2506—74 Tin Coated Piano Wire for Armature Binding
- DK 669.056.93:642.723:543.062
615.916'13
BS 5180: Part 1:1974 Specification for Permissible limits of metal release from vitreous enamel—ware
Part 1. Tableware
- DK 669.056.93:643.35+642.732.5/.7:543.062:615.916'13
BS 5180: Part 2:1974 Specification for Permissible limits of metal release from vitreous enameled — ware
Part 2. Cooking ware and kitchen utensils
- DK 669.14.018.292
ÖNORM M 3115/75 Baustahl — Sondergüte T
- DK 669.14.018.584—426:621.313.046
JIS C 2507—74 Tin Coated Non-Magnetic Steel Wire for Armature Binding
- DK 669.141.241.2.018.44—413
669.15'26'28'74—194
JIS G 4109—74 Chromium-Molybdenum Alloy Steel Plates for Pressure Vessels
- DK 669.4(083.74)
GOST 3778—74 Svinec
- DK 676.334(083.74)
GOST 6445—74 Bumaga gazetnaja
- DK 676.481(083.74)
GOST 1469—74 Bumaga »PIK«
- DK 676.6(083.74)
GOST 3246—74
GOST 7270—74 Karton zhakkardovyj
Katron karkasnyj
- DK 676.6.01(083.74)
GOST 13648.9—74 Karton. Metod ispytaniya na nadlom
- DK 677.31.021.22(083.74)
GOST 6326—74 Sherst' merinosovaja sortirovannaja
- DK 677.664.061:677.017.635.2
BS 5171:1974 Specification for Netting yarns: determination of change in length after immersion in water
- DK 677.718:677.494.674+677.494.675+677.494.742.2
BS 4928: Part 2:1974 Specification for Man-made fibre ropes
Part 2. Polyamide (nylon), polyester and polyethylene filament ropes
- DK 678.063:678.01:620.172:539.42.014.2
BS 903: Part A5:1974 Methods of testing vulcanized rubber
Part A5. Determination of tension set
- DK 678.6.067—419
JIS K 6912—74 Laminated Thermosetting Sheets
- DK 678.6.067—422.1
JIS K 6913—74 Laminated Thermosetting Rods
- DK 678.6.067—0462.1
JIS K 6914—74 Laminated Thermosetting Tubes
- DK 678.652'737'21.072
JIS K 6917—74 Melamine Formaldehyde Moulding Compounds
- DK [678.745.32—139:678.762.2—139:678.746.22—139]:
:[678.027.3+678.027.7]
BS 4935:1974 Specification for Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS) moulding and extrusion materials
- DK 681.26.077(083.74)
GOST 9509—74 Vesy i vesovye dozatory. Prizmy i podushki stal'nye
- DK 681.72:620.111.1
BS 5165:1974 Guide to the selection of low-power magnifiers used for visual inspection
- DK 688.358:658.28(083.74)
GOST 3907—74 Sumka instrumental'naja dlja velosipedov
- DK 696.2:681.122
CP 331: Part 2:1974 Code of Practice for installation of pipes and meters for town gas
- DK 697.975:628.84
JIS C 9612—74 Room Air Conditioners
- DK 744.3:621.272
JIS B 0004—73 Drawing Office Practice for Springs
- DK 744.3:621.822.6
JIS B 0005—73 Drawing Office Practice for Rolling Bearings
- DK 744.3:621.83
JIS B 0003—73 Drawing Office Practice for Gears
- DK 744.3:621.882
JIS B 0002—73 Drawing Office Practice for Screw Threads

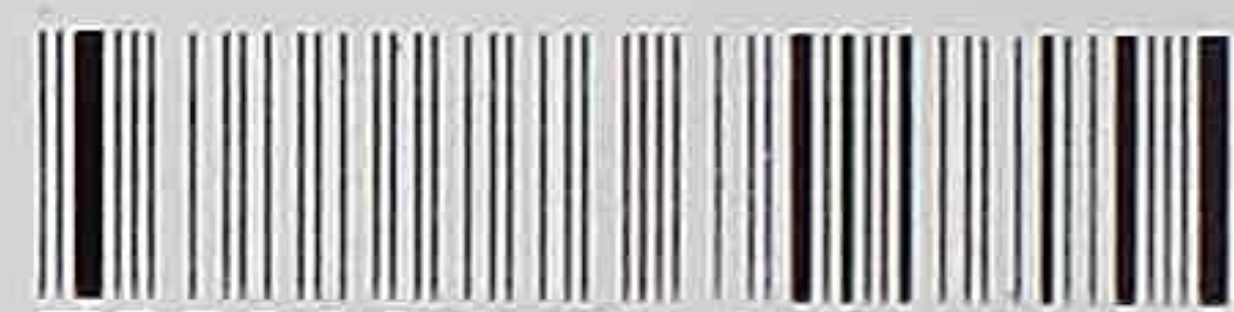

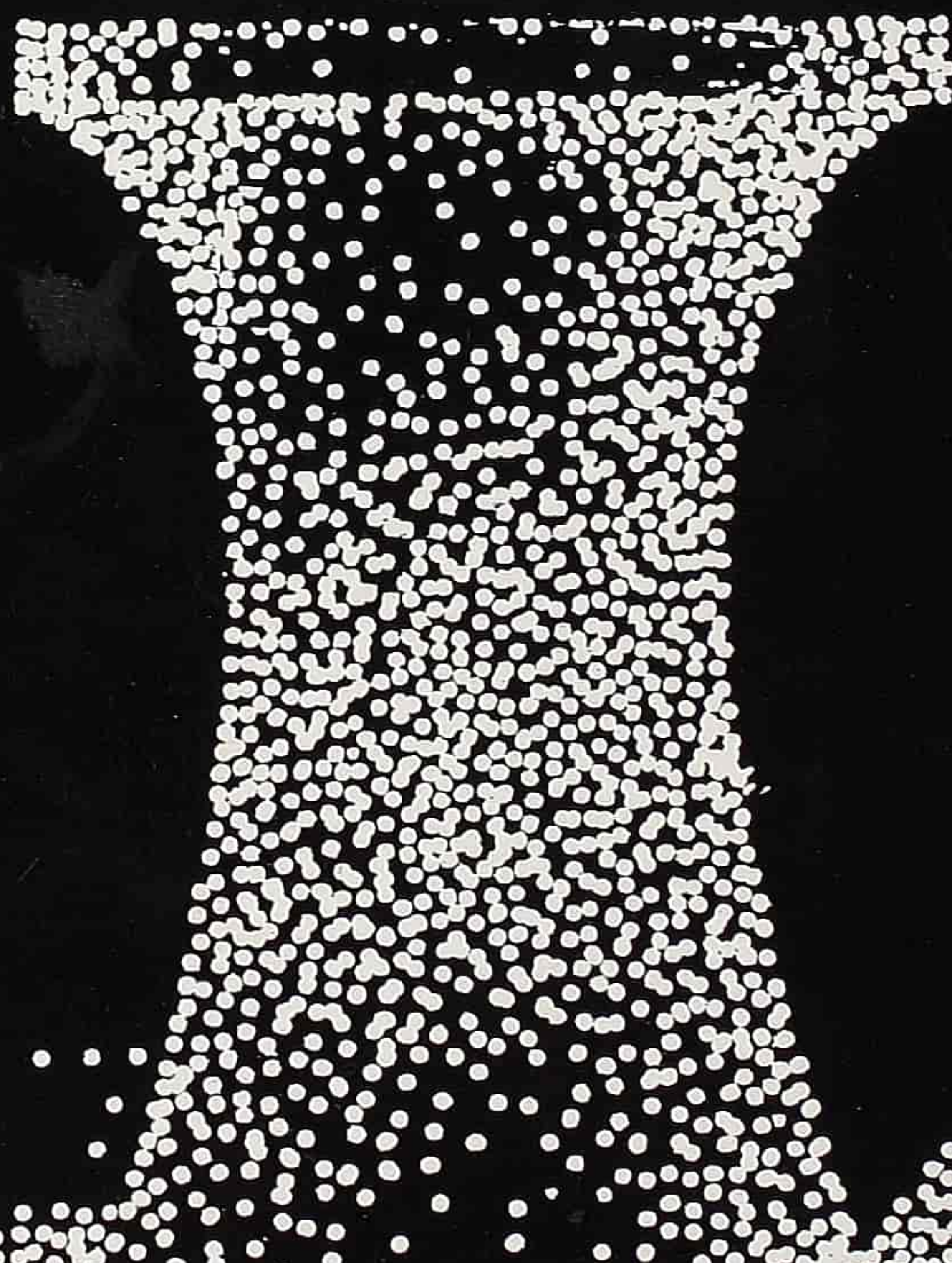

JUS

anotaci
predložak
jugoslovenskih
standarda

objavljuje
jugoslovenske
standarde

stema dozvo
čnu opren
reviziju i
i postupl

Kvalkovs
C, opisuj
tom važn

tralo da raz
e tek kada se prekoraci
tura tako da ispitivanja,
zdržljivost na različitim
bavljati samo na poj
rastuća kompleksnost
preme, koja zahteva još
novih sastavnih delova,
ovodi u toku poslednjih god
rše zamašna istraživanja
faktori koji utiču na pouz

Novi standardi
Predlog br. 10518 Klešta polu
Predlog br. 10519 Klešta za
Predlog br. 10520 Klešta za
Predlog br. 10521 Klešta za
10522 Klešta

netala, tako i u pogleda
ata. Znači, potrebni
metalurške preradg
rude, a time prouku
nički uslovi za grupu
tehnčki zahtevi i teh
postupci ispitivanja i kontrole;
parametri i razmera konstrukcije i raz

u našoj zemlji
u celom svetu

standarda od željeznog kvaliteta ruda koncentrata pe
standardizaciji u oblasti železne rude
izacije za standardizaciju ISO
preko svojih predstavn
na donošenju d
miteta pa uskoro treba očeki
darde. Na osnovu ISO sta
JUS standardi koji nedosta
i usaglasiti odnosno revido
i manganovih ruda